

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till tullag och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till tullag och till vissa lagar som har samband med den (RP 153/2015 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och finansutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- finansutskottet FiUU 1/2016 rd
- grundlagsutskottet GrUU 10/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Ismo Mäenpää, finansministeriet
- referendarieråd Riitta Länsisyrjä, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- polisöverinspektör Pekka Aho, inrikesministeriet
- gränsbevakningsöverinspektör Pertti Normia, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Mikael Koillinen, justitieministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio, dataombudsmannens byrå
- kriminalinspektör Mikko Eränen, centralkriminalpolisen
- polisinspektör Niina Koivisto, Polisstyrelsen
- generaldirektör Antti Hartikainen, Tullen
- chefsjurist Arto Lillman, Tullen
- ledande expert Soili Sinisalo, Skatteförvaltningen
- biträdande professor Sakari Melander
- professor Olli Mäenpää.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- högsta förvaltningsdomstolen
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Riksåklagarämbetet
- Ålands landskapsregering

Betänkande FvUB 5/2016 rd

- Finlands Polisorganisationers Förbund rf
- Tullförbundet rf
- Tullin akavalainen yhdistys ry
- Tulltjänstemannaförbundet rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny tulllag som ska ersätta den nuvarande. Genom den föreslagna lagen utfärdas nationella bestämmelser som kompletterar den förordning som gäller Europeiska unionens tullkodex.

Till sitt innehåll motsvarar den föreslagna nya tullagen i huvudsak den nuvarande, men den beaktar de omarbetade bestämmelser i tullkodexen och dess genomförandeförordning och delegerade förordning som ska börja tillämpas den 1 maj 2016. Dessutom preciseras bestämmelserna om Tullens befogenheter samtidigt som de till vissa delar samstäms med motsvarande bestämmelser i gränsbevakningslagen och polislagen, vilka är nyare än bestämmelserna i den nuvarande tullagen. Lagen kompletteras med nya bestämmelser om uppbörd och indrivning av tullskuld, vilka har motsvarigheter i lagen om skatteuppbörd. En del bestämmelser har i förslaget samstämts med andra nationella skattelagar, såsom punktskattelagen och bilskattelagen. Lagen ska bland annat innehålla bestämmelser om kvittning av tull som är samstämmiga med motsvarande bestämmelser i punktskattelagen. Till skillnad från den nuvarande tullagen ska den nya tullagen däremot inte innehålla specialbestämmelser om hemlighållande av och utlämnande av Tullens uppgifter.

Jämfört med den nuvarande tullagen innehåller den föreslagna nya tullagen många tekniska ändringar. Dessutom görs en omstrukturering bland annat därför att bestämmelserna om brottsbekämpning inom Tullen och om Tullens personregister år 2015 har lyfts ut ur tullagen och numera ingår i separata lagar. En del bestämmelser som nu ingår i en förordning ska i sin tur föras in i lagen så som grundlagen förutsätter.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2016, dvs. vid samma tidpunkt som de materiella bestämmelserna i unionens tullkodex och i dess genomförandeförordning och delegerade förordning börjar tillämpas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att ersätta den gällande tullagen (1466/1994) med en helt ny lag med samma rubrik. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen och kommissionens förordningar om komplettering och genomförande av den börjar tillämpas den 1 maj 2016. Den lagreform som nu föreslås innehåller den kompletterande nationella lagstiftning som behövs för att tillämpa EU:s tullagstiftning. Enligt den nya tullkodexen går EU över till obligatoriska elektroniska tulldeklarationer före utgången av 2020 efter en övergångsperiod.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Syftet med den föreslagna lagstiftningen är också att beakta den övriga utveckling som har skett i EU-lagstiftningen och finsk lagstiftning och i tullverksamheten. Dessutom ska bestämmelserna om tullbeskattning och det förfarandet som tillämpas på den samstämmas med lagstiftningen om övriga skatteslag medan bestämmelserna om Tullens befogenheter ska samstämmas med motsvarande bestämmelser om polisen och gränsbevakningsväsendet, som är nyare än den gällande tullagen. Genom omarbetningen förbättras också lagens uppbyggnad och överskådlighet, eftersom den nuvarande lagen har blivit ostrukturerad på grund av talrika ändringar.

Förvaltningsutskottet anser att en totalreform av tullagen är behövlig och viktig av de skäl som anges ovan. Tullagen ska även framöver vara en allmän lag som tillämpas på Tullens verksamhet. Dess bestämmelser ska tillämpas på all tullverksamhet, om inte någonting annat föreskrivs särskilt genom lag. Tullen sköter tull- och skatteuppbörd. Den ska dessutom övervaka att restriktioner och förbud i lagstiftningen iakttas för att avvärja de hot som en del varor kan innebära närmast för hälsan, säkerheten och miljön. Tullen ska förhindra och avslöja tullbrott och utföra förundersökning av de brotten. Tullen, polisen och gränsbevakningsväsendet bildar en helhet med delvis samma målsättningar, och bestämmelser om samarbetet mellan dem finns i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet (687/2009). Tullen bedriver även annat myndighetssamarbete.

Finansutskottet säger i sitt utlåtande till förvaltningsutskottet att propositionen är motiverad och lämplig. Förslagen till ändring av skattelagarna är i stor utsträckning av teknisk karaktär och en följd av unionens nya tullkodex. Utskottet har inga kommentarer till de ändringarna. Vissa av de bestämmelser som regeringen föreslår ändringar i har emellertid en direkt anknytning till de lagförslag som gäller projektet Valmis (RP 29/2016 rd) eller till ett annat aktuellt projekt som utreder en överföring av Tullens beskattningsuppgifter till Skatteförvaltningen. Finansutskottet konstaterar att behovet att ändra vissa av de enskilda bestämmelser som ingår i de lagförslag som är aktuella i denna proposition dock bör bedömas i samband med behandlingen av de ovan avsedda förslagen. Enligt finansutskottet kan de förslag till bestämmelser om beskattning som ingår i denna proposition godkännas i detta sammanhang utan ändringar.

Grundlagsutskottet granskar i sitt utlåtande de förslag som gäller omfattningen av och grunderna för Tullens befogenheter, vissa enskilda befogenheter, normgivningsbemyndigandena, Tullens besvärsmätt, kvittning, skydd för personuppgifter och för privatlivet samt påföljdsregleringen och påtalar att förslaget till tulllag (lagförslag 1) behöver kompletteras och preciseras på flera punkter. Enligt grundlagsutskottet kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 1 bara om utskottets konstitutionella invändningar mot dess 91 och 94 § beaktas på behörigt sätt. Grundlagsutskottets kommentarer behandlas mer ingående i detaljmotiveringen till betänkandet i samband med respektive paragrafer.

Enligt uppgift till förvaltningsutskottet bedöms den föreslagna nationella lagstiftningen inte ha några direkta konsekvenser för behandling som överskrider skattegränsen mot landskapet Åland. Det är viktigt, menar utskottet, att EU-lagstiftningen inte medför onödig administrativ börda för Åland eller den åländska handeln.

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande kommentarer och ändringsförslag. Dessutom föreslår utskot-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

tet att ett nytt lagförslag godkänns. Det är också viktigt att man följer hur totalreformen av tullagstiftningen fungerar, menar utskottet.

DETALJMOTIVERING

1. Tullag

2 §. Definitioner. Förvaltningsutskottet påpekar att utövandet av Tullens befogenheter i den föreslagna tullagen har knutits till begreppet tullman, men att lagförslaget inte innehåller någon definition av vad som i lagen avses med tullman. En tullman utövar betydande offentlig makt i sitt uppdrag, och det är synnerligen viktigt att regleringen är exakt. Det finns heller inte några bestämmelser om tullmän t.ex. i lagen om Tullens organisation (960/2012). Vid behandlingen av propositionen som gällde den lagen ansåg utskottet att lagstiftningen behövde kompletteras med bestämmelser om tullmän och deras utbildning (FvUB 21/2012 rd).

Utskottet föreslår att definitionsparagrafen kompletteras med en ny *10 punkt* där det ska stå att men med tullman i denna lag avser en tjänsteman som utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande vid Tullen och som arbetar i tullövervaknings-, tullbrottsbekämpnings- eller skatte- eller tullskattegranskningsuppgifter.

Dessutom korregerar utskottet namnen på de förordningar som nämns i *2 och 3 punkten* i den finska versionen.

6 §. Medlemsstatens skyldigheter i fråga om tullverksamhet enligt unionslagstiftningen. I paragrafen föreslås det bestämmelser om vilka av medlemsstaternas skyldigheter enligt unionslagstiftningen Tullen ska svara för. Efter det att propositionen överlämnades har kommissionen antagit den delegerade förordningen (EU) nr 341/2016, som ska tillämpas under en övergångsperiod under vilken det elektroniska förfarandet enligt den nya tullkodexen ännu inte är obligatoriskt. Förordningen innehåller två skyldigheter som i Finland hör till Tullens uppgiftsområde. Därför behövs i paragrafen en ny *17 punkt* där det hänvisas till den delegerade förordningen.

Dessutom har utskottet korregerat namnet på förordningen i *16 punkten* i den finska versionen.

8 §. Kontroll av varor och granskning av handlingar. I paragrafen sägs det bl.a. att Tullen har rätt att öppna en sluten postförsändelse (*2 mom.*) och att granska innehållet i försändelsen (*3 mom.*). Enligt uppgift är meningen ändå inte att begränsa granskningsrätten enbart till postförsändelser enligt postlagen (415/2011) utan tanken är att rätten ska gälla också andra försändelser, t.ex. kurirförsändelser. Bestämmelsen måste därför preciseras. Utskottet föreslår att uttrycken ”sluten postförsändelse” och ”postförsändelse” i 2 och 3 mom. ersätts med uttrycket ”brev, paket eller någon annan motsvarande försändelse”.

I 3 mom. sägs det att på en öppnad postförsändelse ska göras de anteckningar som Tullen bestämmer. Det framgår emellertid inte av vare sig lagförslaget eller motiven vad anteckningarna ska innefatta. Förvaltningsutskottet konstaterar med hänvisning också till grundlagsutskottets utlåt-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

tande att bestämmelsen behöver skrivas om till en grundläggande bestämmelse om att en anteckning ska göras och om anteckningens innehåll.

Kravet på att en anteckning ska göras hör till Tullens procedurkrav och är av teknisk natur. När anteckningen görs ska särdragen vid tullövervakning beaktas. Det krävs således särskild sakkunskap. Förvaltningsutskottet anser således att det finns särskilda skäl som talar för att Tullen kan bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om de anteckningar som ska göras och innehållet i dem. Utskottet föreslår att ett nytt 6 mom. med ett bemyndigande för Tullen att meddela föreskrifter om detta fogas till paragrafen.

11 §. Omhändertagande av varor. I paragrafen föreskrivs det bland annat på vilka grunder Tullen ska besluta att omhänderta en vara och vem som ska få del av beslutet. Med omhändertagande avses att Tullen tar varan i besittning permanent.

Enligt paragrafens 2 mom. ska ett beslut om omhändertagande meddelas den som fråntas varan. Det kan vara fråga om ägaren, ett transportföretag, en lagerhållare eller någon annan som innehar varan. Beslut om omhändertagande av postförsändelse ska meddelas mottagaren eller avsändaren av varan i Finland, om Tullen känner till mottagaren eller avsändaren. Enligt motiveringen till paragrafen har Tullen inte nödvändigtvis i alla situationer möjlighet att utreda vem som äger varan eller så är ägaren känd men inte anträffbar, till exempel i fall där ägaren finns utanför Finland eller EU. Beslutet kan likväl alltid enligt den föreslagna paragrafen meddelas den som fråntas varan.

Enligt utredning behövs det en särskild bestämmelse om postförsändelser därför att om Tullens beslut om omhändertagande av en postförsändelse bara delges den som fråntas försändelsen, alltså Posti Ab, har Posti Ab inte nödvändigtvis tillgång till avsändarens kontaktuppgifter och det anses inte att Posti Ab kan förpliktas att meddela mottagaren. Kurirtransporter bygger för sin del på avtal om att varorna transporteras för avtalspartnarnas räkning. Det betyder att meddelandet ges den som fråntas varan, alltså kuriren, som har ingått avtal om transport och därmed står i avtalsförhållande till kunden. Kurirens ställning blir då jämförbar med andra transportbolag.

Det framgår dock inte av propositionsmotiven varför meddelanden om omhändertagande av postförsändelser bara ska ges mottagare eller avsändare i Finland, om Tullen känner till vem det är. Utifrån en utredning konstaterar utskottet att avgränsningen är onödig och föreslår att den stryks.

Dessutom korrigerar utskottet hänvisningen i 4 mom. så att den gäller 12 kap.

12 §. Reglering av vägtrafiken. Paragrafen ger tullmännen en ny befogenhet. Enligt förslaget ska en tullman, när det är nödvändigt för utförandet av en tullåtgärd, ha rätt att reglera vägtrafiken och befalla att ett fordon ska flyttas eller, som andrahandsalternativ, flytta fordonet själv. Paragrafen motsvarar delvis det som i 2 kap. 11 § i polislagen (872/2011) föreskrivs om stoppande och flyttning av fordon (kulkuneuvo). En tullmans befogenhet ska i motsats till en polis- eller gränsbevakningsmans motsvarande befogenheter begränsas till fordon (ajoneuvo). I motiven sägs det att med hänsyn till ekonomin och effektiviteten i myndigheternas verksamhet är det inte ändamålsenligt att Tullen för att kunna sköta sina vanliga arbetsuppgifter blir tvungen att kalla polisen till hjälp för att reglera vägtrafiken eller flytta ett fordon.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Befogenheten är motiverad bland annat för att trafikstockningar vid gränstullkontoren ska kunna undvikas och för att säkra tullklareringen och andra uppgifter som Tullen ska sköta enligt lag. För att kunna utföra en tullåtgärd ska en tullman enligt paragrafen vid behov få reglera trafiken även i andra delar av Finlands tullområde. I praktiken kommer regleringen närmast att ske vid tullkontor i samband med gränsövergångsställen. Den allmänna behörigheten att reglera vägtrafiken ska fortfarande förbehållas polisen.

13 §. Stoppande och kontroll av fortskaffningsmedel. Enligt den föreslagna tullagen har en tullman fortfarande rätt att stoppa och kontrollera ett fortskaffningsmedel. I propositionen föreslås det ändå att bestämmelserna preciseras så att utrymmen som används för boende av permanent natur i ett fortskaffningsmedel får kontrolleras endast vid sådan kontroll som sker i omedelbar anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde (3 mom.). Den föreslagna bestämmelsen möjliggör emellertid inte kontroll av utrymmena i fråga i trafiken mellan landskapet Åland, som inte hör till unionens skatteområde, och Fastlandsfinland. Enligt vad utskottet erfar är meningen ändå inte att denna trafik inte ska omfattas av kontrollen. Utskottet föreslår därför en komplettering om saken i 3 mom.

Grundlagsutskottet har konstaterat att bestämmelsen i 3 mom. inte är något problem med tanke på skyddet för privatlivet eller skyddet för hemfriden, men att den ändå bör kompletteras med ett omnämnande av att kontrollerna i fortskaffningsmedlet och utrymmena bör genomföras med stor diskretion.

Förvaltningsutskottet hänvisar till att grundlagsutskottet i samma utlåtande säger att den föreslagna tullagen behöver kompletteras med allmänna principer om utövningen av befogenheterna. Förvaltningsutskottet anser att proportionalitetsprincipen, principen om minsta olägenhet, principen om ändamålsbundenhet och principen om skydd av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna också säkerställer diskretion. Dessutom tillämpas förvaltningslagen (434/2003) som allmän lag i Tullens verksamhet. Följaktligen anser utskottet att det inte behövs någon särskild bestämmelse om att diskretion ska iakttas vid stoppande och kontroll av fortskaffningsmedel.

17 §. Klarläggande av identitet. Grundlagsutskottet har påpekat en diskrepans mellan bestämmelsen om klarläggande av identitet i den föreslagna 17 § och i 2 kap. 1 § i polislagen. Enligt polislagen är befogenheten för en polisman knuten till utförandet av ett visst uppdrag. Men enligt 7 § i den föreslagna tullagen får en tullman utöva sina befogenheter när det behövs för utförande av tullåtgärder. I definitionen i 2 § 7 punkten i förslaget till tulllag avses med tullåtgärd samtliga tjänsteåtgärder som hör till Tullens uppgifter, med undantag för förundersökning av tullbrott och in- och utresekontroller. Därför kan kriteriet i polislagen, utförande av ett visst uppdrag, anses vara mer exakt än 17 § i den föreslagna tullagen. Trots att det i sig finns godtagbara grunder för en tullmans befogenheter att klarlägga en persons identitet motiveras denna skillnad inte på ett acceptabelt sätt. Grundlagsutskottet anser att den föreslagna bestämmelsen bör preciseras.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det har varit behövligt att i polislagen knyta befogenheten för en polisman till utförandet av ett visst uppdrag, eftersom uttrycket ”polisens uppgifter” avser polisens verksamhetsområde enligt lagens 1 kap. 1 §. För Tullens del används en annan terminologi. Förvaltningsutskottet anser dock att preciseringen av 1 mom. så att en tullman har rätt att få

Betänkande FvUB 5/2016 rd

de uppgifter som avses i momentet för att kunna genomföra en enskild tullåtgärd klarlägger regleringen.

18 §. Genomsökning av personer. Den föreslagna paragrafen motsvarar till sitt innehåll den gällande lagens 15 §. Den ändrades senast genom lag 624/2015, samtidigt som lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) stiftades. I propositionen föreslår regeringen vissa preciseringar av paragrafen.

I det föreslagna *1 mom.* preciseras regleringen jämfört med den gällande lagen så att en genomsökning av en person uttryckligen får göras för att kontrollera om personen för med sig varor där övervakningen av införsel, utförsel och transitering föreskrivits som Tullens uppgift. Enligt förslaget får en person genomsökas när han eller hon anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde, befinner sig i ett fortskaffningsmedel eller på någon annan plats där varor lossas, lastas eller förvaras eller, om det finns särskilda skäl till detta, på något annat ställe inom Finlands tullområde. Bestämmelser om dessa förutsättningar finns i 14 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen. Enligt detaljmotiveringen till propositionen ska genomsökning i bestämmelsen avse sådan genomsökning av personer som 8 kap. 33 § i tvångsmedelslagen (806/2011) föreskriver om. Enligt tvångsmedelslagen utförs en kroppsvisitation när man behöver ta reda på vad den visiterade har i sina kläder eller annars bär på sig eller har i de föremål han eller hon för med sig. En kroppsbesiktning omfattar granskning av den undersöktes kropp, tagande av blodprov eller andra prov eller annan undersökning av personens kropp.

I *2 och 3 mom.* föreskrivs det om vem som är behörig att besluta om sådan genomsökning av personer som avses här. Enligt det föreslagna *2 mom.* är det den tullman som utför tullåtgärden som ska bestämma om en kroppsvisitation ska utföras i syfte att undersöka vad den visiterade har i sina kläder eller i de föremål han eller hon för med sig. Beslut om undersökning av vad en person bär på sig förutom i sina kläder och beslut om kroppsbesiktning ska med stöd av *3 mom.* fattas av den tullman som är förordnad till uppgiften och tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen. Denna uppdelning finns redan i den gällande lagen. Regleringen avviker från tvångsmedelslagen på så sätt att det enligt 8 kap. 33 § i tvångsmedelslagen i regel är en anhållningsberättigad tjänsteman som beslutar om genomsökning av personer. En polisman får besluta om genomsökning av personer bara i två typer av undantagsfall.

Förvaltningsutskottet anser att bestämmelsen i *2 mom.* inte utvidgar en tullmans beslutanderätt i förhållande till en polismans rättigheter jämfört med i dag. Beslutanderätten är alltså densamma som i den gällande lagen. Regleringen är inte helt samstämmig med bestämmelserna om polismän, men å andra sidan är den motiverad för att en tullman som sköter tullövervakning ska kunna utföra sina tjänsteuppgifter. Man bör även notera att en gränsbevakningsman som utför in- eller utresekontroll enligt 28 a § i gränsbevakningslagen (578/2005) kan besluta om kroppsvisitation som riktas mot en persons ytterkläder eller personens medhavda bagage eller som utförs manuellt eller med en teknisk anordning. Enligt 14 a § i den gällande tullagen och i 31 § 3 mom. i den föreslagna tullagen får en tullman som utför in- och utresekontroll dock besluta om kroppsvisitation som begränsas till en persons kläder eller personens medhavda bagage. Utskottet anser att bestämmelserna är lämpliga.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

I 4 mom. föreslås det bestämmelser om hur man ska gå till väga vid genomsökning av personer. Vid genomsökning av personer ska också tvångsmedelslagen iakttas. Förvaltningsutskottet påpekar att varken den föreslagna tullagen eller tvångsmedelslagen innehåller närmare bestämmelser om hur en kroppsvisitation ska utföras. I 28 a § 1 mom. i gränsbevakningslagen finns en bestämmelse om kroppsvisitation som utförs manuellt eller med en teknisk anordning. De lagarna har stiftats med grundlagsutskottets medverkan och inte heller förslaget till tullag har föranlett någon anmärkning om detta från grundlagsutskottet. Förvaltningsutskottet konstaterar att det eventuella behovet av att föreskriva om hur kroppsvisitation ska utföras måste bedömas samtidigt och som en samlad helhet för tvångsmedelslagens, polislagens, tullagens och gränsbevakningslagens del.

En detalj som kom fram vid utfrågningen av sakkunniga var användningen av hund vid kroppsvisitation. Förvaltningsutskottet konstaterar att det ännu inte handlar om kroppsvisitation när man använder hund vid tullövervakningen, utan att man med hundens hjälp väljer ut de objekt som ska kontrolleras. Vid tullövervakningen ”markerar” hunden t.ex. en väska på bandet, vilket leder till att tullmännen beslutar att kontrollera väskan. På denna punkt avviker användningen av hund från säkerhetsvisitation enligt den föreslagna 19 §, där användningen av hund nämns som ett sätt att verkställa visitationen. Vid säkerhetsvisitation används hund först efter det att beslut om visitation har fattats, dvs. vid själva visitationen. I detaljmotiven nämns som exempel användning av hund för att söka efter sprängmedel eller andra motsvarande ämnen.

20 §. Omhändertagande av föremål och ämnen som äventyrar allmän ordning och säkerhet. I paragrafen ska det enligt förslaget föreskrivas om Tullens befogenhet att tillfälligt omhänderta föremål och ämnen som orsakar fara för allmän ordning och säkerhet. I den gällande tullagen finns det inga bestämmelser om sådant omhändertagande. Enligt gällande lag får farliga föremål och ämnen omhändertas i samband med en säkerhetsvisitation. Bestämmelser om säkerhetsvisitation finns i 19 § i den föreslagna lagen. En tullman har emellertid i dag inte någon generell rätt att i samband med en laggrundad uppgift, såsom en tullkontroll, tillfälligt omhänderta föremål och ämnen av någon som på goda grunder misstänks orsaka överhängande fara för allmän ordning och säkerhet.

Enligt 1 mom. ska en tullman utöver vad som bestäms i den aktuella lagen eller någon annan lag i samband med utförandet av en uppgift som föreskrivs i lag ha rätt att tillfälligt omhänderta skjutvapen, sprängämnen, sådana farliga föremål som avses i 9 § i ordningslagen och i 10 § i den lagen avsedda föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan, om den som innehar dem med hänsyn till sin ålder, sitt berusnings- eller sinnestillstånd eller andra omständigheter med fog kan misstänkas orsaka överhängande fara för allmän ordning och säkerhet.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det föreslagna 1 mom. utvidgar Tullens befogenhet att tillfälligt omhänderta föremål och ämnen som äventyrar allmän ordning och säkerhet. Förslaget är ändå behövligt och lämpligt, menar utskottet. Ändringen av befogenheten begränsas till Tullens uppgifter, dvs. situationer där tullmannen utför sin lagfästa uppgift och där den som fråntas ett föremål eller ämne med hänsyn till sin ålder, sitt berusnings- eller sinnestillstånd eller andra omständigheter med fog kan misstänkas orsaka överhängande fara för allmän ordning och säkerhet. Upprätthållande av allmän ordning och säkerhet hör till polisens uppgifter enligt 1 kap. 1 § i polislagen.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

22 §. Användning av maktmedel. Som förvaltningsutskottet ser det motsvarar bestämmelserna om maktmedel (22—27 §) i lagförslagets 4 kap. motsvarande bestämmelser om polisens verksamhet. Det måste finnas tillräckligt exakta bestämmelser om rätten att använda maktmedel och maktmedelsredskap och bl.a. om vem som har rätt att använda maktmedel och i vilka situationer och under vilka förutsättningar. Det bör också föreskrivas att kraven på proportionalitet ska iaktas vid användningen. Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna kan anses korrekta i detta avseende. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet dessutom nedan att de allmänna principerna för användning av maktmedel, bl.a. proportionalitetsprincipen, ska fogas till lagförslaget. Bestämmelser om överdriven användning av maktmedel finns i strafflagen.

Utskottet fäster emellertid här uppmärksamhet vid den andra meningen i 22 § 2 mom., där det sägs att ”om det är nödvändigt att använda maktmedel, ska de användas endast i den utsträckning och så länge som det behövs för att utföra ett lagstadgat tjänsteuppdrag”. Ordalydelsen är något oklar, och bisatsen kan väcka frågan om grunderna för användningen av maktmedel är mindre strikta om det inte är nödvändigt men ändå behövligt att använda maktmedel. Utskottet har den uppfattningen att syftet här har varit att följa principen om minsta olägenhet och menar att detta syfte nås om bisatsen stryks. Utskottet föreslår således att bisatsen i 2 mom. stryks.

Vidare stryker utskottet det onödiga ordet ”säädetään” i 5 mom. i den finska versionen.

27 §. Närmare bestämmelser om användning av makt. I paragrafen föreslås det hurdana närmare bestämmelser om användning av makt som ska få utfärdas genom förordning av statsrådet eller finansministeriet. En grundläggande bestämmelse om den användning av maktmedel som en tullman som arbetar med uppgifter inom tullbrottsbekämpning eller tullövervakning har rätt till ingår i 22 § och en grundläggande bestämmelse om maktmedelsredskap i 24 § i den föreslagna lagen.

Enligt 1 mom. får närmare bestämmelser om Tullens maktmedelsredskap och om rätten för tullmän som arbetar med tullbrottsbekämpning och tullövervakning att bära maktmedelsredskap utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt detaljmotiveringen höjs författningsnivån så att det föreskrivs i förordning om de frågor som tidigare har bestämts i Tullens föreskrift om tullmäns användning av maktmedel.

Förvaltningsutskottet påpekar att regleringen i princip kunde öppna för en utvidgning på förordningsnivå av Tullens befogenheter att använda maktmedel, exempelvis med avseende på vilka maktmedelsredskap tullmän har rätt att bära, och anser därför att det är ytterst viktigt att den förordning av statsrådet som avses i 1 mom. bereds i nära samarbete med bl.a. inrikesministeriet och Polisstyrelsen. Också den förordning av finansministeriet som avses i 2 mom. med bestämmelser om bl.a. utbildning i användningen av maktmedel och förvaring av maktmedelsredskap bör beredas i samarbete med inrikesministeriet och Polisstyrelsen.

28 §. Teknisk övervakning. I paragrafen definieras teknisk övervakning och föreskrivs det om förutsättningarna för övervakningen. Bestämmelsen motsvarar till väsentliga delar 4 kap. 1 § i polislagen och 29 § 1 mom. i gränsbevakningslagen.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

I 1 mom. finns det en definition av teknisk övervakning, som liksom i polislagen ingår i den paragraf som gäller behörigheten att utföra teknisk övervakning. Definitionen motsvarar till sitt innehåll definitionen i polislagen, men med beaktande av tullverksamhetens särdrag nämns även föremål som övervakningsobjekt. I 2 mom. föreskrivs det om villkoren för att utföra teknisk övervakning. Enligt förslaget ska Tullen ha rätt att bedriva teknisk övervakning för att övervaka efterlevnaden av tullagstiftningen och övrig lagstiftning för vilken tillsynen hör till Tullens behörighetsområde. I bestämmelsen nämns övrig lagstiftning för att klargöra att teknisk övervakning också får utföras bland annat för att övervaka efterlevnaden av punktbeskattningslagstiftningen och mervärdesskattelagstiftningen för importen. En motsvarande bestämmelse finns i 29 § 1 mom. i gränsbevakningslagen, enligt vilken gränsbevakningsväsendet har rätt att företa teknisk övervakning för att genomföra gränskontroller. Tullens övervakningsrätt ska omfatta gränsövergångsställen och passagerarterminaler, hamnområden avsedda för godstrafik, lagerlokaler avsedda för godstrafik och andra liknande ställen och utrymmen som Tullen får övervaka enligt lag eller tillståndsvillkor.

Enligt detaljmotiveringen till paragrafen gäller den tekniska övervakningen person- och godstrafik som inte är bestämd på förhand. Enligt den föreslagna paragrafen får teknisk utrustning således inte användas till exempel för systematisk insamling av information om en person. Tullen ska informera om teknisk övervakning på förhand. Informationen ges huvudsakligen med hjälp av skyltar på det övervakade området eller på andra sätt så att den kan observeras av alla som på normalt sätt omfattas av övervakningen. Bestämmelser om Tullens befogenheter inom tullbrottsbekämpningen, inklusive användningen av teknisk övervakning, finns i lagen om brottsbekämpning inom Tullen.

Förvaltningsutskottet anser att motiveringen till propositionen avviker från det som konstaterades när polislagen reviderades. I propositionen om revidering av polislagen (RP 224/2010 rd) hänvisar regeringen till motiveringen till polislagen från 1995 (RP 57/1994 rd). Enligt den är det tillåtet med upptagning av ljud och bild som inhämtas med hjälp av teknisk övervakning. Teknisk övervakning har karaktär av allmän övervakning och därför får upptagningarna inte gälla systematiskt eller på förhand utvalda personer. Definitionen i polislagen kräver följaktligen att upptagningen av ljud eller bild med anknytning till teknisk övervakning är automatisk. Den automatiska upptagningen kan vara oavbruten eller pågå så länge som någon vistas inom det område som övervakas med hjälp av utrustningen. Om utrustning för teknisk övervakning används för optisk observation eller avlyssning av en viss person eller för ljud- eller bildupptagning som gäller personen, är det fråga om teknisk observation.

Utskottet understryker att en teknisk apparat i och för sig inte bestämmer den rättsliga grunden för den åtgärd den ska användas för eller befogenheten att använda den, utan det avgörande är hur apparaten används. Detta gäller också den tekniska övervakning som Tullen genomför. Enligt lagen om brottsbekämpning inom Tullen har Tullen rätt till bland annat systematisk observation och då kan det vara befogat att bland annat för riktad observation använda apparater som används för teknisk övervakning.

Under behandlingen av propositionen har det lyfts upp att lagstiftningen möjligen behöver förbättras i fråga om användning av ansiktigenkänning. Utskottet anser att det behövs en samlad analys av frågan för polisens, Tullens och gränsbevakningsväsendets del till exempel som ett se-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

parat projekt eller i mån av möjlighet i anknytning till revideringen av polisens personuppgiftslag. Utskottet påpekar att lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (639/2015) inte definierar information från teknisk övervakning som en egen kategori av information eller föreskriver om registrering eller behandling av sådan information.

30 §. Kontroll av penningmedel. I den föreslagna lagen föreskrivs det särskilt om Tullens befogenhet att kontrollera penningmedel, eftersom den vilar på annan grund än befogenheten att kontrollera varor. I syfte att avslöja sådana penningtvättsbrott som avses i 32 kap. i strafflagen och som betraktas som tullbrott ska en tullman ha rätt att kontrollera de penningmedel som en person har med sig och övrig egendom som personen medför. För att det ska vara fråga om ett brott som betraktas som tullbrott enligt 2 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen ska det i gärningen ingå import, export eller transitering genom Finland av egendom. Utskottet anser bestämmelserna vara motiverade. Med tanke på bekämpningen av penningtvätt är det viktigt att kontrollrätten också kan gälla annan egendom än penningmedel som personen innehar, till exempel skuldebrev, värdepapper och värdefull egendom.

Med hänsyn till gällande lagstiftning som tillämpas på bekämpning av finansiering av terrorism är det som komplement till avslöjande och förhindrande av finansiering av terrorism ändamålsenligt att Tullen får genomföra den typen av kontroller som avses här för att avslöja inte bara penningtvätt utan också brott som gäller finansiering av terrorism. Samtidigt får Tullen och centralen för utredning av penningtvätt bättre möjligheter att effektivare fullgöra de uppgifter de har enligt lagstiftningen om penningtvätt. Straffbestämmelserna om finansiering av terrorism ingår i 34 a kap. i strafflagen och de senast reviderade bestämmelserna trädde i kraft vid ingången av 2015 (1068/2014). Således föreslår förvaltningsutskottet att 30 § kompletteras. Avgränsningen av tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen till brott som betraktas som tullbrott gäller också de här situationerna.

33 §. Gripande av efterlysta. I paragrafen föreslås det bestämmelser om en tullmans rätt att gripa en person som är efterlyst. En tullman har inte motsvarande rätt enligt gällande tulllag, och bestämmelsen är således ny.

Grundlagsutskottet är av den åsikten att regeringen i den allmänna motiveringen, detaljmotiveringen och motiveringen till lagstiftningsordningen påvisar sådana grunder för respektive befogenhet som tyder på ett vägande samhälleligt behov. De föreslagna befogenheterna kan anses nödvändiga och proportionerliga med tanke på Tullens uppgifter, menar utskottet.

Förvaltningsutskottet håller med om detta och konstaterar att Tullen i sin övervakning blir varse efterlysta personer och att det därför kan ses som en klar brist att Tullen inte har självständig rätt att gripa personerna, trots att den är en brottsbekämpningsmyndighet. Tullen är den enda myndigheten som på plats utför övervakning vid de inre gränserna och därför kan gripa efterlysta inom passagerartrafiken. Vid de yttre gränserna sköter gränsbevakningsväsendet motsvarande uppgift i samband med in- och utresekontrollerna. Också för att myndighetsverksamheten och myndighetssamarbetet ska vara effektivt och ge resultat måste Tullen ha behörighet att gripa en efterlyst person och överlämna personen till den behöriga myndigheten. Inte heller i detta avseende är det motiverat att Tullens rätt att gripa en efterlyst uteslutande ska bestämmas utifrån den allmänna rätten att gripa i 2 kap. 2 § i tvångsmedelslagen.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att regeringen i motiveringen till propositionen inte alls granskar skillnaderna i ordalydelsen mellan 33 §, som gäller en tullmans rätt att gripa en efterlyst, och 2 kap. 3 § i polislagen, som gäller polismän.

Förvaltningsutskottet konstaterar att enligt 2 kap. 3 § i polislagen har en polisman rätt att gripa en efterlyst person som enligt en behörig myndighets efterlysning ska häktas eller tas i förvar. Dessutom föreskrivs det i 2 kap. 1 § i tvångsmedelslagen om en relativt omfattande rätt för en polisman att gripa en misstänkt person. En polisman får gripa en person också när det inte finns förutsättningar för anhållande. Det framgår också av motiveringen till den gällande polislagen att man ville ha kvar det tidigare rättsläget när lagen sågs över (RP 224/2010 rd). Det kan även noteras att enligt 2 kap. 2 § i tvångsmedelslagen får var och en gripa den som enligt efterlysning utfärdad av en myndighet har förklarats anhållen eller häktad.

Bestämmelser om en gränsbevakningsmans rätt att gripa en efterlyst person finns i 37 § i gränsbevakningslagen. Den föreslagna bestämmelsen i tullagen motsvarar bestämmelsen i gränsbevakningslagen. Formuleringen i gränsbevakningslagen har bl.a. påverkats av att befogenheterna i polislagen och tvångsmedelslagen är skrivna direkt för polisen och en polisman. Också gränsbevakningslagen stiftades med grundlagsutskottets medverkan. Förvaltningsutskottet anser det befogat att regleringen om gränsbevakningsmän och tullmän är enhetlig till dessa delar, eftersom de arbetar i samma miljö, alltså övervakar trafik som kommer till och lämnar landet. Med hänvisning till det som sagts ovan menar utskottet att den föreslagna befogenheten för tullmän är nödvändig och proportionerlig och att de föreslagna bestämmelserna är lämpliga.

34 §. Respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. (Ny) 35 §. Proportionalitetsprincipen. (Ny) 36 §. Principen om minsta olägenhet. (Ny) 37 §. Principen om ändamålsbundenhet. (Ny). I propositionen är det delvis fråga om att precisera en del befogenheter som Tullen redan har och överföra dem till den nya tullagen. De nuvarande befogenheterna har stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Man samordnar också Tullens befogenheter med befogenheterna i polislagen och gränsbevakningslagen. De lagarna har också stiftats med grundlagsutskottets medverkan och befogenheterna i polislagen och gränsbevakningslagen har ändrats med grundlagsutskottets medverkan.

Grundlagsutskottet har i tidigare utlåtanden påpekat att ett likadant lagfäst bemyndigande för Tullen som polisen har inte utan vidare är förenligt med det nödvändighetskrav som ingår i förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 49/2014 rd, s. 2/I, GrUU 37/2002 rd, s. 1—2, och GrUU 2/1996 rd, s. 3/I). Detta innebär att inte enbart asymmetrin i befogenheterna i sig är ett sådant tungt vägande samhälleligt behov som uppfyller nödvändighetskravet.

Grundlagsutskottet anser att regeringen i den allmänna motiveringen, detaljmotiveringen och motiveringen till lagstiftningsordningen i den nu aktuella propositionen påvisar grunder för respektive befogenhet som tyder på ett vägande samhälleligt behov. De föreslagna befogenheterna kan anses nödvändiga och proportionerliga med tanke på Tullens uppgifter, menar utskottet.

Grundlagsutskottet understryker dock att för att regleringen ska kunna förenhetligas på det sätt som regeringen eftersträvar måste man också förenhetliga de lagfästa begränsningar av befogen-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

heterna som har ansetts motiverade av konstitutionella skäl. Utskottet anser i sitt utlåtande att det är viktigt att förslaget till tulllag kompletteras med motsvarande bestämmelser om begränsning av befogenheterna som de som finns i 1 kap. i polislagen och 2 kap. i gränsbevakningslagen.

Förvaltningsutskottet konstaterar att det i 1 kap. i polislagen finns flera allmänna bestämmelser som anger ramarna för utövningen av polisens befogenheter. I kapitlet förutsätts det bl.a. att polisen iakttar proportionalitetsprincipen, principen om minsta olägenhet och principen om ändamålsbundenhet samt även respekterar och tryggar de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Särskilt när en tullman utövar sina befogenheter för utförande av tullåtgärder enligt 3 kap., sina befogenheter att använda maktmedel enligt 4 kap. eller sina övriga befogenheter enligt 5 kap. i den föreslagna tullagen kan verksamheten i hög grad jämföras med en polismans motsvarande verksamhet. En motsvarande reglering om principerna ingår också i 2 kap. i gränsbevakningslagen. Förvaltningsutskottet föreslår att bestämmelser om de principerna fogas till lagen som *nya 34—37 §*, varvid också paragrafnumreringen i propositionen ändras.

38 §. Utförande av uppgifter och viktighetsordning. (Ny) Förvaltningsutskottet anser dessutom att det, också med beaktande av det syfte att förenhetliga regleringen som anges ovan, är lämpligt att tullagen kompletteras med en bestämmelse om utförande av uppgifter och viktighetsordning som motsvarar 1 kap. 6 § 2 mom. i polislagen och 5 § i gränsbevakningslagen. Den nya paragrafen påverkar numreringen av de senare paragraferna.

47 (42) §. Leverans av tullfria provianteringsförmåder till fortskaffningsmedel. Bestämmelser om tullfrihet för provianteringsförmåder ingår i 46 §. Utskottet föreslår att början av den föreslagna 47 § omformuleras till ”Tullen meddelar närmare föreskrifter”. Dessutom korrigeras en paragrafhänvisning.

52 (47) §. Tullklaringsformaliteter och uppgifter som samlas in för framställningen av statistik över utrikeshandeln. Av detaljmotiveringen till paragrafen framgår det att bemyndigandet att meddela här avsedda föreskrifter är mycket begränsat bland annat eftersom EU:s tullagstiftning är så omfattande. Bemyndigandet gäller bara detaljer. Dessutom krävs det särskild sakkunskap i tullfrågor för att meddela föreskrifter, och särdragen i tullverksamheten måste vägas in. Enligt utredning ska föreskrifterna kunna gälla till exempel detaljer kring hur information kan lämnas elektroniskt. Utskottet noterar att det således finns särskilda skäl till normgivningsbemyndigandet och anser att bestämmelsen med hänsyn till EU:s tullagstiftning kan godkännas med den föreslagna lydelsen.

53 (48) §. Om tullrepresentation. Ett ombud som agerar som indirekt företrädare ska när han eller hon uppgör tulldeklarationen ge Tullen de behövliga uppgifterna även om den huvudman för vars räkning tulldeklarationen görs. Tullen meddelar föreskrifter om de uppgifter som ska ges om huvudmannen. Utskottet anser att bestämmelsen bör preciseras till ”närmare föreskrifter”.

56 (51) §. Meddelande av uppgifter till EORI-registret på något annat sätt än via elektroniska datasystem. Enligt artikel 4 i den delegerade förordning som anges i 2 § 2 mom. i lagförslaget får tullmyndigheterna tillåta personer att lämna in de uppgifter som krävs för EORI-registreringen med andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik. Utskottet föreslår att Tullens

Betänkande FvUB 5/2016 rd

bemyndigande att meddela föreskrifter preciseras med en hänvisning till artikel 4 i den delegerade förordningen.

57 (52) §. Överföring av rättigheter och skyldigheter för den som är ansvarig för ett särskilt förfarande. Bestämmelser om överföringar enligt paragrafen finns i artikel 218 i tullkodexen och i den kompletterande genomförandeförordningen. Enligt utredning behöver Tullens bemyndigande att meddela föreskrifter omformuleras till ”får bestämma”.

60 (55) §. Bokföring av tull. Artikel 104 i tullkodexen föreskriver om tullmyndighetens skyldighet att bokföra import- och exporttullbeloppet. Medlemsländerna ska också bestämma hur bokföringen ska gå till. Med hänvisning till detaljmotiveringen i propositionen anser utskottet att Tullens bemyndigande att meddela föreskrifter är motiverat. Utskottet föreslår emellertid att bestämmelsen preciseras med en hänvisning till artikel 104 i tullkodexen.

62 (57) §. Tidsfrist för delgivning av tullskuld. Enligt artikel 103.1 i tullkodexen ska gäldenären inte delges en tullskuld efter utgången av en period om tre år räknat från den dag då tullskulden uppkom. Om tullskulden har uppkommit som resultat av en handling som när den utfördes skulle ha kunnat leda till straffrättsliga förfaranden, ska den treårsperiod som avses i 1 punkten enligt artikelns 2 punkt förlängas till minst fem år och högst tio år i enlighet nationell lagstiftning.

Även artikel 221 i den gällande kodexen ger medlemsstaterna en möjlighet att lagstifta nationellt om en längre tidsfrist för delgivning av tullskuld. I Finland har ingen sådan särskild tidsfrist föreskrivits. I den föreslagna 62 § ingår en bestämmelse som utnyttjar det nationella spelrummet, så att när tullskulden har uppkommit till följd av en handling som när den utfördes skulle ha kunnat ge upphov till straffrättsliga förfaranden, är tidsfristen för delgivning av tullskulden fem år från den dag då tullskulden uppkom.

Innehållet i artikel 221 i den gällande tullkodexen har behandlats i EU-domstolens praxis när det gäller förhandsavgöranden. EU-domstolen konstaterar i sitt avgörande i de förenade målen C-124/08 och C-125/08 att uttrycket ”handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder” i artikel 221.3 avser handlingar som enligt rättsordningen i den medlemsstat där de behöriga myndigheterna krävt uppbörd i efterhand utgör överträdelser av den nationella strafflagstiftningen (punkt 25). Domstolen har även slagit fast att tullmyndigheternas kvalificering av ett handlande som ett ”handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder” inte innebär att det fastställs att ett brott som är belagt med straffrättsliga påföljder verkligen har begåtts. Kvalificeringen görs endast inom ramen för och med avseende på ett förvaltningsförfarande, vars enda syfte är att göra det möjligt för nämnda myndigheter att avhjälpa en felaktig eller ofullständig uppbörd av import- eller exporttullar (punkt 26). Domstolen har också slagit fast att gäldenären kan underrättas om tullbeloppet efter utgången av treårsperioden, även när gäldenären inte har begått denna handling, om tullmyndigheterna, till följd av ett handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder, inte först har kunnat fastställa det exakta belopp som lagligen ska betalas (punkt 30). Domstolen har behandlat ”handlande som kan ge upphov till straffrättsliga påföljder” också åtminstone i avgörande C-62/06 (punkterna 24—28).

Vanligtvis fattas det inte något förvaltningsbeslut om delgivning. I det här fallet gäller det förlängning av tidsfristen för delgivningen, och avgörandet är av stor betydelse för parternas rätts-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

skydd. Enligt utskottet är det klart att när tullmyndigheten anser att det finns förutsättningar för att förlänga tidsfristen för delgivningen av en tullskuld, fattar den ett förvaltningsbeslut om saken. För tydlighetens skull är det ändå befogat att i paragrafen föreskriva att ett beslut om att förlänga tidsfristen ska motiveras. Utskottet föreslår att en bestämmelse om saken fogas till paragrafen som ett nytt 2 mom.

69 (64) §. Kvittning. Förvaltningsutskottet välkomnar att det föreslås mer detaljerade bestämmelser om kvittning i tullagen. Riksdagens justitieombudsman uppmanade 2012 i sitt beslut gällande ett klagomål (dnr 941/4/10 och 4167/4/10) finansministeriet att överväga en komplettering av punktskattelagen (182/2010) och tullagen med bestämmelser om kvittning av Tullens fordringar och betalningsskyldigheter, eftersom de i nuläget inte uppfyller kravet i 80 § 1 mom. i grundlagen som föreskriver att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag. På grund av ställningstagandet har man genom lag 495/2014 i punktskattelagen tagit in bestämmelser om kvittning av motsvarande slag som de som nu föreslås i tullagen. Största delen av de tullar, skatter och avgifter som Tullen tar ut har säkrats med garantier, varför Tullen i motsats till Skatteförvaltningen inte har någon kvittningsplikt.

Grundlagsutskottet har bl.a. fäst uppmärksamhet vid att bestämmelserna om kvittning i 64—66 § i den föreslagna tullagen inte innehåller några grunder för Tullens befogenheter att verkställa kvittning. Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag. Regleringen om kvittning bör således preciseras exempelvis med de vedertagna grunder för kvittning som nämns i motiven till lagförslaget, menar grundlagsutskottet.

Förvaltningsutskottet anser att de här nya grunderna i lagen inte ändrar förfarandet vid kvittning, men menar att de klarlägger bestämmelserna om kvittning av tullskuld. Förvaltningsutskottet föreslår således att 69 § 1 mom. kompletteras med en bestämmelse om att de fordringar som ska kvittas mot varandra måste vara motstående, av samma slag och indrivbara.

Enligt allmänna motiveringen i propositionen innebär kravet att fordringarna ska stå mot varandra att den fordringsägare som önskar kvittning måste ha en skuld uttryckligen hos den gäldenär vars skuld är föremål för kvittning. Kravet att fordringarna ska vara av samma slag innebär att de fordringar som ska kvittas mot varandra ska kunna jämföras, vilket i praktiken medför att kvittning bara kan tillämpas på penningfordringar. Att den motfordran som används vid kvittning måste vara indrivbar betyder i sin tur att talan ska kunna väckas, dvs. det måste gå att få en fullgörelse för fordringen. I praktiken betyder det här att fordringen har förfallit.

Grundlagsutskottet anser att verkställande av kvittning är behandling av förvaltningsärenden. I 3 mom. föreslås det emellertid att Tullen ska underrätta gäldenären om en verkställd kvittning. Grundlagsutskottet påpekar att det inte är helt klart hur den föreslagna bestämmelsen förhåller sig till förfarandet enligt förvaltningslagen. I 21 § 1 mom. i grundlagen garanteras var och en rätt att på behörigt sätt få sin sak behandlad av en myndighet som är behörig. Denna rätt innefattar även rätt för var och en att av en myndighet få beslut som gäller hans eller hennes rättigheter eller skyldigheter. För att kvittningen ska verkställas på behörigt sätt krävs det således som utgångspunkt åtminstone att parten hörs, att kvittningsgrunderna utreds tillräckligt noga och att det meddelas ett motiverat beslut om kvittningen. Grundlagsutskottet anser att man bör klarlägga hur bestämmel-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

serna om kvittning förhåller sig till bestämmelserna i förvaltningslagen och vid behov precisera dem för att regleringen bättre ska uppfylla kraven på god förvaltning i grundlagens 21 §.

Förvaltningsutskottet konstaterar att förslaget även till dessa delar motsvarar punktskattelagen. Men det behöver klargöras hur bestämmelserna om kvittning av tullskuld förhåller sig till förvaltningslagen. Enligt uppgift till utskottet skulle ett obligatoriskt hörandeförfarande göra kvittningen mindre ändamålsenlig. Enligt 30 § 2 mom. i lagen om skatteuppbörd (609/2005) ska den som saken gäller beredas tillfälle att lägga fram en utredning innan kvittning verkställs, om särskilda skäl kräver det. Utskottet anser att lagstiftningen blir tydligare om en motsvarande bestämmelse tas in i tullagen. De särskilda skälen för att den som saken gäller ska ges tillfälle att lägga fram en utredning före kvittningen kommer på fråga framför allt om det finns anledning att betvivla riktigheten i Tullens fordran utifrån informationen från den som saken gäller, till exempel på grund av ett fel som kan finnas i informationen. Misstanken om att det finns ett fel som kan leda till att den fordran som Tullen tänker använda för kvittning är för stor eller helt och hållet ogrundad kan till exempel bygga på att den uppgift som lämnats till Tullen klart avviker från det normala i fråga om den specifika kunden eller att de uppgifter som ligger till grund för beslutet om fordran är inkonsekventa. Till övriga delar ska förvaltningslagen iakttas vid förfarandet. Utskottet föreslår att en bestämmelse om detta fogas till paragrafen i ett nytt 2 mom., varvid den föreslagna paragrafens 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.

När Tullen meddelar att kvittningen verkställts är det i praktiken fråga om ett kvittningsbeslut. Enligt lagförslaget ska anvisningar för sökande av ändring fogas till kvittningsmeddelandet. På ett beslut om kvittning ska den lagfästa tidsfristen på 30 dagar för begäran om omprövning tillämpas, står det också i motiveringen.

I paragrafens 4 mom. (3 mom. i propositionen) föreskrivs det att Tullen får meddela närmare föreskrifter om kvittningsförfarandet. Utskottet anser att det föreslagna normgivningsbemyndigandet är lämpligt med hänsyn till den expertis som behövs i debiteringen av fordringar och administrationen av transaktioner. Utifrån grundlagsutskottets vedertagna utlåtandepraxis står det också klart att det genom föreskrifter inte går att utfärda allmänna rättsregler om frågor som hör till området för lag.

88 (83) §. Begäran om omprövning. Enligt propositionen ska Tullens tullombud ha rätt att på statens vägnar begära omprövning av ett beslut av Tullen, överklaga ett omprövningsbeslut genom besvär och genom besvär söka ändring i ett beslut i ett besvärssärende. Grundlagsutskottet har i sin praxis förhållit sig restriktivt till specialbestämmelser om myndigheters allmänna rätt att söka ändring. Samtidigt har utskottet ansett att en myndighets rätt att söka ändring inte är något problem, om den genom lag har begränsats t.ex. till ambitionen att bevara en enhetlig rättspraxis eller om rätten är inskränkt och i övrigt kan anses befogad med hänsyn till frågans natur. Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att Tullens rätt att söka ändring bör begränsas t.ex. till frågor av stor rättslig betydelse och till frågor där besvärsrätten behövs för en enhetlig tullbeskattning eller rättspraxis.

Förvaltningsutskottet konstaterar att Tullens rätt att söka ändring grundar sig på en lång och vedertagen praxis. Det finns motiverade grunder för denna rätt med beaktande av bl.a. den komplicerade lagstiftningen om tullbeskattning och särdragen i ett tullskuldförhållande. Förvaltnings-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

utskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande ändå att rätten att söka ändring begränsas till fall där tullombudet anser att det behövs med tanke på lagens tillämpning i andra likadana fall eller för en enhetlig beskattnings- eller rättspraxis eller när saken är av stor ekonomisk betydelse eller om bevakningen av statens rätt annars kräver det. Utskottet föreslår att en bestämmelse om detta fogas till 88 § 2 mom.

89 (84) §. Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen. 90 (85) §. Anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. För att begränsa tullombudens besvärsrätt på det sätt som föreslås ovan i 88 § föreslår förvaltningsutskottet att 2 mom. i 89 och 90 § kompletteras med hänvisningar till de grunder som anges i 88 § 2 mom.

95 (90) §. Tullhöjning. Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att bestämmelserna om administrativa påföljder, alltså tullhöjning och felavgift, är relativt svärbegripliga. Det beror i stor utsträckning på att de materiellrättsliga förpliktelseerna i fråga om tullförfarandet bygger på tullkodexen och preciseras i kompletterande EU-lagstiftning. Artikel 42 i tullkodexen kräver att alla medlemsstater själva lagstiftar om sanktioner för överträdelse av tullagstiftningen. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Bestämmelserna i artikel 45 i kodexen om hur överklagande påverkar genomförandet av beslut ska också tillämpas på beslut om tullhöjning och felavgift.

Enligt propositionen ska tullhöjning fortfarande kunna föreläggas som en administrativ påföljd i samband med alla sådana tullförfaranden där det föreskrivs att tull ska tas ut. Bestämmelsen ger också Tullen fortsatt möjlighet att inte påföra tullhöjning. Bestämmelser om grunderna för felavgift ingår i 96 §. Felavgift kan för det första påföras för ett fel som gäller ett tullförfarande där tull inte bestäms. Felavgift kan påföras enligt 96 § också om tull har bestämts men beloppet är obetydligt och tullhöjning inte har bestämts. Vidare är felavgift möjlig om en ofullständig eller felaktig uppgift har lämnats i ett ansökningsförfarande eller i avsikt att få tullförmån. Felavgift kan inte bestämmas i de fall som avses i 95 § 1 mom. 5 punkten. Förvaltningsutskottet anser att förhållandet mellan tullhöjning och felavgift framgår av de föreslagna bestämmelserna.

Enligt den föreslagna 95 § 1 mom. 5 punkten får Tullen höja den tull som påförts om en person som kommer till landet med uppsåt eller av grov oaktsamhet försummat sin deklarationsskyldighet när personen fört in eller försökt föra in en större mängd varor tullfritt till landet än vad han eller hon har rätt till och om ärendet inte ska behandlas som tullbrott. Enligt propositionen motsvarar bestämmelsen 31 § 4 punkten i den gällande lagen.

I 5 punkten handlar det om att en person som kommer till landet försummar sin deklarationsskyldighet. I sådana fall har det inte ansetts räcka med sanktioner för uppsåt, eftersom resenären till exempel kan åberopa ovetskap om bestämmelserna om tullfri införsel, så som gränsbelopp. Resenären har i princip ansvar för att ta reda på sina skyldigheter och de kvantitativa begränsningarna av tullfri införsel och vara noga med att fullgöra sina skyldigheter. En bedömning av grov oaktsamhet enligt 95 § 1 mom. 4 punkten måste väga in olika faktorer med anknytning till subjektiv oaktsamhet, framför allt personens yrkeskunskaper och kännedom om tullärenden. Vidare ska det beaktas att de omfattande nationella och internationella regelverken gör tullagstiftningen komplicerad, vilket i enstaka fall kan leda till att oaktsamheten bedöms som lindrigare än grov. Det ligger följaktligen närmare till hands att bedöma att handlingar utförda av professionella ak-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

törer som är insatta i tullförfarandena har skett av grov oaktsamhet än handlingar utförda av personer med mindre erfarenhet av tullärenden. En bedömning av graden av oaktsamhet ska utföras med hänsyn till den aktsamhetsplikt som krävdes av omständigheterna när handlingen skedde samt subjektiva faktorer som sammanhänger med gärningsmannen.

96 (91) §. Felavgift. I sitt utlåtande påpekar grundlagsutskottet att bestämmelsen om felavgift i 1 mom. 4 punkten är en s.k. blancobestämmelse. Den innebär att alla slags försummelser, också delvis, av skyldigheter i den nationella tullagstiftningen eller i unionens tullagstiftning kan sanktioneras med felavgift. Det är klart, menar utskottet, att regleringen inte uppfyller kraven på exakt- och noggrann avgränsning som ställs på administrativa påföljdsavgifter (se också GrUU 17/2012 rd). Det är nödvändigt att precisera bestämmelsen så att det framgår närmare av den vilka gärningar eller försummelser som kan leda till sanktioner, menar grundlagsutskottet. Dessutom måste gärningarna och försummelserna beskrivas tillräckligt exakt i lagen för att kunna slås fast. Det handlar bl.a. om att precisera uttrycket ”i denna lag, i en förordning som utfärdats med stöd av denna lag”. Ändringen måste göras i den omfattning som EU-lagstiftningen medger. Om ändringen inte görs, kan lagförslag 1 inte behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Förvaltningsutskottet ska också till övriga delar bedöma möjligheten att precisera bestämmelserna om administrativa påföljder.

Enligt utredning är bestämmelsen i 4 punkten onödigt vagt formulerad. För att grundlagsutskottets konstitutionella anmärkningar ska bli beaktade föreslår förvaltningsutskottet att bestämmelsen för det första preciseras genom att blancobestämmelsen i 4 punkten stryks helt och hållet och genom att det till 3 punkten överförs beskrivningar av de gärningar som berörs av skyldigheter som föreskrivs i tullkodexen eller i någon annan EU-lagstiftning som tillämpas på tullverksamhet. Dessutom preciseras det vilka EU-rättsakter de krav som avses i 3 punkten bygger på. Det går inte helt och hållet att undvika blancobestämmelser på grund av tullagstiftningens särdrag och det stora antalet artiklar om skyldigheter.

I 4 punkten kvarstår då de gärningar där det är fråga om att villkoren för tillstånd som Tullen beviljat eller andra liknande beslutsvillkor i enskilda fall överträds. Dessutom täcker 4 punkten in de gärningar där det är fråga om överträdelse av vissa föreskrifter som Tullen meddelat. Regleringen bör dessutom preciseras på så sätt att 4 punkten specificerar vilka paragrafer i tullagen som Tullens utfärdande av föreskrifter bygger på.

Förvaltningsutskottet bedömer att det i det här sammanhanget inte är möjligt att precisera övriga bestämmelser om administrativa påföljder. Bestämmelserna är dock godtagbara.

För att regleringen ska bli mer förutsägbar kan det till exempel stå i tillståndsvillkoren att följden kan bli en sanktion om tillståndsvillkoren överträds.

Dessutom korrigerar utskottet paragrafnumreringen i hänvisningarna i 1 mom. 1 och 2 punkten.

98 (93) §. Bestämmande av tullhöjning och felavgift. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår förvaltningsutskottet att paragrafen kompletteras med en hänvisning till lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut (781/2013) för att kraven på förbud mot dubbel straffbarhet ska bli beaktade i fråga om felavgift.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

99 (94) §. Tullförseelse. I den föreslagna paragrafen ingår en straffbestämmelse om tullförseelse som motsvarar den gällande tullagen. Enligt grundlagsutskottets utlåtande är förslaget om tullförseelse behäftat med samma problem som bestämmelserna om felavgift ovan. Grundlagsutskottet konstaterar att straffbestämmelsen om tullförseelse bör kompletteras på samma sätt som paragrafen om felavgift. Om ändringen inte görs, kan lagförslag 1 inte behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Grundlagsutskottet påpekar att om det på grund av regleringens speciella karaktär är nödvändigt att använda den föreslagna blancostrafftekniken ska det i bestämmelsen finnas en hänvisning som konkretiserar vilken eller vilka bestämmelser det handlar om, kedjorna av hänvisningar vara exakt angivna och de materiella bestämmelser som anger villkoren för straffbarhet vara avfattade med den exakthet som krävs av straffbestämmelser. Dessutom måste man i straffbestämmelsen försöka beskriva den straffbara gärningen.

För att grundlagsutskottets konstitutionella anmärkning ska bli beaktad föreslår förvaltningsutskottet att bestämmelsen omformuleras för tydlighetens skull och att regleringen kompletteras och preciseras på det sätt som beskrivs nedan.

Enligt förslaget, och också enligt gällande lag, ska den som begår vissa gärningar uppsåtligen eller av grov oaktsamhet straffas för tullförseelse. En bedömning av om oaktsamheten varit grov måste enligt detaljmotiveringen i propositionen väga in olika faktorer med anknytning till subjektiv oaktsamhet, framför allt yrkeskompetensen och kännedomen om tullfrågor hos deklaramenten eller någon annan som utför en åtgärd som omfattas av straffbestämmelsens räckvidd eller annars ansvarar för en sådan åtgärd i egenskap av gärningsman. Vidare ska det beaktas att de omfattande nationella och internationella regelverken gör tullagstiftningen komplicerad, vilket i enstaka fall kan leda till att oaktsamheten bedöms som lindrigare än grov. Den komplicerade tullagstiftningen är också en delorsak till att största delen av tullärendena sköts via specialiserade expeditionsföretag. Därför är det i huvudsak yrkeskunniga aktörer som är väl insatta i tullförfarandena som lämnar deklARATIONER till Tullen. Det ligger följaktligen närmare till hands att deras handlingar bedöms ha skett av grov oaktsamhet än handlingar utförda av personer med mindre erfarenhet av tullärenden. En bedömning av graden av oaktsamhet ska utföras som en helhetsbedömning enligt 3 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen så att den aktsamhetsplikt som krävdes av omständigheterna när handlingen skedde samt subjektiva faktorer som sammanhänger med gärningsmannen beaktas.

Tullkodexen, som är direkt tillämplig rätt, föreskriver om materiellträttsliga skyldigheter. Den som bryter mot dem ska straffas för tullförseelse. Kompletterande och preciserande bestämmelser har utfärdats genom förordningar med stöd av tullkodexen. Enligt artikel 42 i tullkodexen ska alla medlemsstater själva lagstifta om sanktioner för överträdelse av tullagstiftningen. Förvaltningsutskottet anser att det inte helt och hållet går att undvika blancostraffteknik på grund av tullagstiftningens särdrag och det stora antalet artiklar om skyldigheter. När det rör sig om överträdelser av skyldigheter enligt tullagen eller föreskrifter som Tullen meddelat med stöd av tullagen kan de berörda bestämmelserna preciseras med hur straffbarheten ska inriktas. Dessutom föreslår förvaltningsutskottet att lagstiftningen kompletteras och preciseras med beskrivningar av straffbara handlingar. Inget straff ska dömas ut om tullhöjning eller felavgift tidigare har bestämts i ärendet.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Slutligen noterar förvaltningsutskottet att också strafflagens 46 kap. 7 § om tullredovisningsbrott innehåller en blancobestämmelse. Utskottet anser att den nya formulering av tullförseelse som utskottet föreslår är mer exakt än den bestämmelsen.

100 (95) §. Handräckning av Tullen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om handräckning som Tullen ger en annan myndighet och som det inte föreskrivs om uttryckligen någon annanstans. Enligt detaljmotiveringen till propositionen innebär bestämmelsen att handräckning som Tullen har gett enligt sedvanerätten skrivs in i lagen. Tullen är enligt gällande lagstiftning skyldig att ge handräckning bland annat enligt 53 § i kemikalielagen (599/2013) och 58 § i strålskyddslagen (592/1991) vid tillsynen över efterlevnaden av dessa lagar och de bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem. Bestämmelser om Tullens rätt att på begäran lämna bistånd finns också i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet. Den föreslagna 100 § begränsar inte den skyldighet för Tullen att lämna handräckning som det föreskrivs om i speciallagstiftning.

Enligt den föreslagna 100 § får Tullen inom ramen för sin behörighet på begäran ge andra myndigheter handräckning för fullgörande av dessa myndigheters lagstadgade tillsynsskyldighet, men en förutsättning är att handräckningen kan ges utan att utförandet av Tullens egna viktiga uppgifter äventyras. Förvaltningsutskottet konstaterar att ett förbehåll av detta slag inte stämmer överens med t.ex. den handräckning av polisen som det föreskrivs om i 9 kap. 1 § i polislagen.

Den föreslagna 100 § motsvarar inte heller till fullo bestämmelserna om handräckning som lämnas av gränsbevakningsväsendet. I 77 § 1 mom. i gränsbevakningslagen sägs det att utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan gränsbevakningsväsendet på begäran lämna statliga myndigheter handräckning för fullgörande av en lagstadgad tillsynsskyldighet. Enligt paragrafens 2 mom. är gränsbevakningsväsendet skyldigt att lämna räddningsmyndigheter, polisen, Tullen och försvarsmakten handräckning som förutsätter användning av sådan utrustning, sådana personalresurser eller sådana sakkunnigtjänster som gränsbevakningsväsendet har och som nämnda myndigheter vid den tidpunkten inte har tillgång till. En förutsättning för handräckningen är att den inte äventyrar utförandet av andra viktiga uppgifter som ska skötas av gränsbevakningsväsendet.

Enligt uppgift till förvaltningsutskottet är orsaken till den föreslagna begränsningen att bestämmelsen om handräckning gör det möjligt att använda Tullens resurser för andra syften än Tullens egna uppgifter, som resurserna har beviljats för, och beslutet fattas av en enskild tjänsteman. Begränsningen hänför sig också till tryggheten av budgetmakten. Utskottet påpekar att motsvarande omständigheter också gäller handräckning som lämnas av andra myndigheter och att de därför inte kan användas som motivering till förslaget. I Tullens uppgiftsområde ingår många olika slags uppgifter, allt från tullbeskattning till tullövervakning och bekämpning av tullbrott. Dessutom har Tullen ett tulllaboratorium. Begäran om handräckning kan gälla många olika typer av ärenden och situationer. När man beaktar att Tullen har t.ex. specialredskap och sakkunnigtjänster som är nödvändiga för skötseln av Tullens uppgifter och som andra myndigheter för sin del inte har tillgång till, åtminstone inte vid den tidpunkt när handräckning begärs, kan den föreslagna regleringen anses godtagbar. Utskottet påpekar dock att myndigheternas uppgifter inte är deras egna utan att de i lag föreskrivits för dem. Därför föreslår utskottet den här formuleringen i 1 mom.: ”de övriga viktiga uppgifter som föreskrivits för Tullen”.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

I det här sammanhanget bör det också understrykas att bestämmelsen inte begränsar den skyldighet för Tullen att lämna handräckning som det föreskrivs om i speciallagstiftning. Exempelvis står det så här i 10 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet: Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag är en PTG-myndighet skyldig att till en annan PTG-myndighet tillfälligt överlåta utrustning, lokaler, personalresurser och experttjänster som den andra myndigheten inte har tillgång till för att användas vid nödvändiga åtgärder i anslutning till brottsbekämpnings- och övervakningssamarbete eller internationellt samarbete. Ett villkor för biståndet är att det kan lämnas utan att detta äventyrar utförandet av lagstadgade uppgifter vid den myndighet som lämnar biståndet.

Förvaltningsutskottet framhåller vidare att uttrycket ”inom ramen för sin behörighet” i 1 mom. oriktigt kan förstås så att Tullen får lämna handräckning bara om den också själv är behörig i övervakningsuppgiften i fråga. Enligt uppgift har syftet ändå varit att Tullen ska kunna utöva de befogenheter den har t.ex. för övervakning av importerade varor. Uttrycket bör således ändras så att det lyder ”inom ramen för sina befogenheter”.

Paragrafhänvisningar

Utskottet föreslår att paragrafhänvisningarna i 45 (40), 76 (71), 81 (76), 83 (78), 84 (79), 86 (81), 97 (92), 103 (98) och 104 (99) § ändras så att de stämmer överens med utskottets förslag till ändringar i lagförslaget.

6. Lag om ändring av 2 och 13 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

13 §. Tullens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem. Trots att bestämmelsen i sin föreslagna form även ingår i den gällande lagen och har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 49/2014 rd) påpekar grundlagsutskottet att ordalydelsen ”utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag” också kan tolkas så att Tullen har rätt att få bl.a. de uppgifter som avses i 10 kap. 6—8 § i tvångsmedelslagen oberoende av de förutsättningar som anges i 3 kap. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen. Ordalydelsen bör preciseras så att bestämmelsens förhållande till förutsättningarna i 3 kap. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen framgår entydigt, också när det gäller t.ex. behovet av domstolstillstånd.

Enligt vad utskottet erfar är meningen med förslaget inte att föreskriva om undantag i förutsättningarna för att få uppgifter. En motsvarande skrivning ingår också i bl.a. 13 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. För att avskaffa tolkningsproblemet föreslår förvaltningsutskottet ändå att 13 § 1 mom. 14 punkten i förslaget kompletteras med en bestämmelse som betonar att Tullen har rätt att få uppgifterna i fråga endast under de förutsättningar som anges i de lagar som nämns i punkten.

Dessutom konstaterar utskottet att det föreskrivs om rätten att få teleövervakningsuppgifter förutom i de bestämmelser som anges i den föreslagna paragrafen också i 3 kap. 4 och 5 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen och därför måste även de paragraferna nämnas i 14 punkten.

12. Lag om ändring av 2 kap. 21 § i polislagen

21 §. Gränskontroll och tullåtgärder. I 2 *mom.* föreskrivs det om polisens rätt att utföra en del åtgärder enligt tullagen i syfte att ta i beslag vissa föremål eller ämnen som importerats olagligen. Enligt den gällande bestämmelsen får befogenheterna enligt tullagen tillämpas också för att ta i beslag varor som tillverkats eller innehåller olagligen. Dessa situationer ska nu enligt propositionen inte längre höra till momentens räckvidd, eftersom de inte nödvändigtvis har någon koppling till tullagens tillämpningsområde, dvs. varuimport och varuexport. Polisen kan ingripa i dessa fall utifrån annan lagstiftning. Förvaltningsutskottet anser att förslaget kan godkännas. Enligt vad utskottet erfar hade bestämmelsen i annat fall kunnat tolkas på så sätt att polisen skulle ha haft större befogenheter att utföra åtgärder enligt tullagen än Tullens egna tjänstemän.

16. Lag om ändring av 8 § i lagen om Tullens organisation (Nytt lagförslag 16)

8 §. Förande av statens talan. Grundlagsutskottet konstaterade när det behandlade Tullens besvärsmått också att förvaltningsutskottet bör precisera bestämmelserna om tullombudens ställning i förhållande till Tullens förvaltning och deras uppgifter.

Enligt 8 § 1 *mom.* i lagen om Tullens organisation (960/2012) kårar och svarar Tullen på statens vägnar samt bevakar statens rätt och fördel vid nationella domstolar, vid skiljeförfarande, hos övriga myndigheter och vid förrättningar i alla ärenden som gäller Tullen. Tullen representeras av ett tullombud. Enligt 2 *mom.* har finansministeriet rätt att i stället för Tullen föra talan vid allmän domstol i sådana principiellt viktiga ärenden i anslutning till tolkningen av EU-rätten som gäller statens ersättnings- eller återbetalningsskyldighet.

Närmare bestämmelser om Tullens organisation ingår i statsrådets förordning om Tullens organisation (1061/2012). I förordningens 1 § finns det bestämmelser om Tullens enheter. Enligt 2 *mom.* har Tullen en särskild enhet för bevakning av statens intresse och rätt. I 7 § i lagen om Tullens organisation avgörs de ärenden som hör till en enhets uppgifter av chefen för enheten. Generaldirektörens rätt enligt 6 § 3 *mom.* att förbehålla sig rätten att avgöra ett enskilt ärende som ska avgöras av en enhet har begränsats till ärenden som hänför sig till Tullens interna förvaltning. Enligt lagens 9 § 2 *mom.* avgörs förvaltningsklagan över ett tullombuds åtgärder av finansministeriet och inte av Tullens generaldirektör, som enligt 1 *mom.* avgör en klagan som gäller Tullens övriga tjänstemän.

I den gällande lagstiftningen finns det således bestämmelser om tullombudens särskilda ställning. Också tullombudens uppgifter framgår av lagen. Förvaltningsutskottet anser ändå att bestämmelserna om tullombud bör preciseras i lagen om Tullens organisation (960/2012). Därför föreslår utskottet ett nytt lagförslag 16 där bestämmelsen om tullombud i 8 § 1 *mom.* i lagen om Tullens organisation ändras så att den betonar att bevakningen av statens intresse och rätt är oberoende i förhållande till Tullens övriga enheter och säger ut att tullombuden ska arbeta inom bevakning av statens intresse och rätt.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2–5 och 7–15 i proposition RP 153/2015 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 6 i proposition RP 153/2015 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 16. (Utskottets nya lagförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Tullag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas i Finland på tullklarering, tullövervakning och tullbeskattning av varor som förs in i och ut från Europeiska unionens (*unionen*) tullområde samt av varor som transporteras via Finlands tullområde utöver vad som bestäms om detta i unionslagstiftningen. Lagen tillämpas vid sidan av unionslagstiftningen på statistikföring av handeln mellan Finland och andra länder samt på bekämpningen av tullbrott, om inte något annat bestäms i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015).

Bestämmelserna i denna lag tillämpas även vid skötseln av Tullens övriga lagbestämda uppgifter samt när Tullens offentligrättsliga avgifter tas ut.

De befogenheter som föreskrivs i denna lag får utövas under de förutsättningar som anges i EU-rätten vid övervakning av iakttagandet av förbud och begränsningar som gäller införsel av va-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

ror till och utförsel av varor från Finland i trafiken (*inre trafik*) mellan medlemsstaterna i unionen (*medlemsstat*) samt gäller transitering av varor via finskt territorium.

Befogenheter enligt tullagstiftningen får utövas vid övervakning av beskattningen även när varor transporteras, sänds eller annars förflyttas mellan en sådan del av ett tullområde inom unionen som hör till ett specifikt skatteområde och en sådan del av ett tullområde inom unionen som inte hör till något specifikt skatteområde.

2 §

Definitioner

Utöver definitionerna i unionens tullagstiftning avses i denna lag med

1) *kodexen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen,

2) *delegerade förordningen* kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2446/2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex,

3) *genomförandeförordningen* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2447/2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen,

4) *tullfrihetsförordningen* rådets förordning (EG) nr 1186/2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse,

5) *Finlands tullområde* området som omfattar rikets landområde, territorialvatten och lufttrum, dock så att tullområdet sträcker sig två sjömil utanför territorialvattnets yttre gräns, om inte något annat har överenskommit om saken internationellt,

6) *tredjeland* område som inte ingår i det unionens tullområde som föreskrivs i artikel 4 i kodexen,

7) *tullåtgärd* samtliga tjänsteåtgärder som hör till Tullen uppgifter, med undantag för förundersökning av tullbrott och in- och utresekontroller,

8) *tullbrott*

a) brott som innebär överträdelse av en sådan bestämmelse i denna lag eller någon annan lag vars iakttagande Tullen ska övervaka eller som Tullen ska verkställa,

b) mot tullman riktat hindrande av tjänsteman enligt 16 kap. 3 § i strafflagen (39/1889) och tredska mot tullman enligt 4 b § i det kapitlet,

c) olaga befattningstagande med infört gods enligt 46 kap. 6 och 6 a § i strafflagen,

d) sådant brott i vilket ingår import, export eller transitering genom Finland av egendom,

9) *tullbrottsbekämpning* förhindrande, avslöjande och utredning av tullbrott,

10) *tullman* en tjänsteman som har utnämnts till en tjänst eller ett tjänsteförhållande vid Tullen och arbetar i tullövervaknings-, tullbrottsbekämpnings- eller skatte- eller tullskattegranskningsuppgifter. (Ny)

Betänkande FvUB 5/2016 rd

2 kap.

Behöriga myndigheter och deras uppgifter

3 §

Tullen

Tullen är den tullmyndighet och behöriga myndighet som avses i unionens tullagstiftning, om inte något annat särskilt föreskrivs.

4 §

Gränsbevakningsväsendet

Bestämmelser om Gränsbevakningsväsendets rätt att utföra tullåtgärder finns i 24 § i gränsbevakningslagen (578/2005).

5 §

Polisen

Bestämmelser om en polismans rätt att utföra tullåtgärder finns i 2 kap. 21 § i polislagen (872/2011).

6 §

Medlemsstatens skyldigheter i fråga om tullverksamhet enligt unionslagstiftningen

Tullen svarar för fullgörandet av följande av medlemsstatens skyldigheter som föreskrivs i unionslagstiftningen:

1) att i fråga om uteslutande av personer från TIR-transiteringar underrätta de andra medlemsstaterna och kommissionen om sitt beslut jämte uppgift om dag från vilken beslutet tillämpas i enlighet med artikel 229.2 i kodexen,

2) att meddela kommissionen uppgifter om de frizoner som är i drift i enlighet med 243.2 i kodexen,

3) att meddela övriga medlemsstater, kommissionen och vid behov de berörda ekonomiska aktörerna om faktiska eller misstänkta överträdelser av de elektroniska systemens säkerhet i enlighet med artikel 3.3 i genomförandeförordningen,

4) att meddela kommissionen de av Tullens verksamhetsenheter som svarar för registreringen av aktörer och kontaktuppgifterna till dem i enlighet med artikel 6 i genomförandeförordningen,

5) att lämna en förteckning till kommissionen över de av Tullens verksamhetsenheter som utsetts till att motta ansökningar och eventuella efterföljande ändringar av denna förteckning i enlighet med artikel 11 i genomförandeförordningen,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

6) att i enlighet med artikel 45 i genomförandeförordningen lämna en förteckning till kommissionen över de internationella unionsflygplatserna i Finland och informera kommissionen om eventuella senare ändringar av förteckningen,

7) meddela kommissionen namn på, adresser till och kontaktuppgifter om de av Tullens verksamhetsenheter som är behöriga och ansvariga för att göra de registreringar som avses i artikel 84 i genomförandeförordningen och för säkerställandet av det administrativa samarbete som avses i artikeln samt för att meddela förändringar i dessa uppgifter,

8) att meddela kommissionen enhetspriserna för de lättförstörbara varor som nämns i bilaga 23–02 till genomförandeförordningen i enlighet med artikel 142.6 i den förordningen,

9) att bestämma den valutakurs som krävs för bestämmande av tullvärdet i sådana situationer som avses i artikel 146.4 i genomförandeförordningen,

10) att överföra en garanti som motsvarar beloppet av den tullskuld som uppkommit i en annan medlemsstat till den medlemsstaten, när garantin har ställts i Finland, i enlighet med artikel 153 i genomförandeförordningen,

11) att i enlighet med artikel 165.2 i genomförandeförordningen bistå övriga medlemsstater i fråga om uppbörden av import- eller exporttullbelopp som motsvarar tullskuld,

12) att i enlighet med artikel 166.2 i genomförandeförordningen meddela kommissionen kontaktuppgifterna och referensnumret för den verksamhetsenhet vid Tullen som samordnar ärenden som gäller tullskulder i anknytning till användningen av ATA-carnet och CPD-carnet,

13) att lämna en förteckning till kommissionen över de fall som avses i artikel 181 i genomförandeförordningen där tullar har återbetalats eller eftergetts,

14) att meddela kommissionen att ett beslut om eftergift eller återbetalning av tull har fattats i enlighet med artikel 101.2 i den delegerade förordningen,

15) att nationellt behandla begäran om tullsuspension eller tullkvot,

16) att fullgöra de skyldigheter som föreskrivs för medlemsstaten i rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan de förra och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen,

17) att fullgöra de skyldigheter som föreskrivs för medlemsstaten i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/341 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller övergångsregler för vissa bestämmelser i unionens tullkodex i de fall de relevanta elektroniska systemen ännu inte är i funktion, och om ändring av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446. (Ny)

3 kap.

Befogenhet att utföra en tullåtgärd

7 §

Befogenheternas användningsändamål

De befogenheter som föreskrivs i detta kapitel får utövas endast när de behövs för utförande av tullåtgärder, om inte något annat bestäms nedan.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

8 §

Kontroll av varor och granskning av handlingar

Tullen har rätt att kontrollera en vara, tillverkningen och lagringen av den samt bokföringsmaterial och andra affärshandlingar samt att ta prov på varan.

Tullen har rätt att öppna ett brev, ett paket eller någon annan motsvarande försändelse endast om detta är nödvändigt för konstaterande av huruvida försändelsen innehåller en vara som ska tullklareras eller övervakas av Tullen. Sekretessen för ett förtroligt meddelande som ingår i försändelsen får inte kränkas.

Innehållet i ett brev, ett paket eller någon annan motsvarande försändelse får inte granskas i en större omfattning än vad som är nödvändigt med beaktande av orsaken till att den öppnas. På en öppnad postförsändelse ska göras en anteckning om att den har öppnats.

För att göra en sådan kontroll eller ta ett sådant prov som avses i 1 mom. har en tullman rätt att få tillträde till lager samt andra lokaler och platser där varor tillverkas, förvaras, säljs eller annars hanteras eller där bokföringsmaterial eller andra affärshandlingar förvaras, dock inte till utrymmen som används för boende av permanent natur.

När kontrollen görs i sådana lager, andra lokaler och platser som avses i 4 mom. ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

Tullen meddelar närmare föreskrifter om de anteckningar som ska göras på en öppnad försändelse. (Nytt)

9 §

Användning av sakkunniga vid kontroll av varor

Tullen har rätt att vid kontrollen av varor och provtagning vid behov använda sig av utomstående sakkunniga som hjälp, om den sakkunniga ger sitt samtycke till detta, vid sådana situationer som föreskrivs i artikel 239.2 och 240.3 och där den som anmält varorna vid utgången av tidsfristen inte har iakttagit Tullens krav. Den sakkunniga ska ha sådan tillräcklig yrkesskicklighet på basis av erfarenhet eller utbildning som uppgiften kräver.

På sakkunniga i sådana uppgifter som avses i denna paragraf tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvaret finns i skadeståndslagen (412/1974).

10 §

Kvarhållande av varor

Tullen har rätt att kvarhålla en vara som inte har tullklarats på behörigt sätt eller för att övervaka eller utreda förutsättningarna för införsel, utförsel, överföring eller transitering av varan.

Kvarhållandet av varan upphör när

- 1) varan hänförs till ett tullförfarande i enlighet med kodexen,
- 2) varan frigörs, eftersom det har kunnat konstateras att de förutsättningar för införsel, utförsel, överföring eller transitering som med hjälp av kvarhållandet övervakades eller utreddes har uppfyllts,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

- 3) det beslutas att Tullen eller någon annan behörig myndighet omhändertar varan med stöd av denna eller någon annan lag,
- 4) varan tas i beslag med stöd av tvångsmedelslagen (806/2011),
- 5) varan överläts till staten,
- 6) varan förs ut ur landet på ett lagligt sätt.

11 §

Omhändertagande av varor

Om Tullen konstaterar att förutsättningarna för införsel, utförsel, överföring eller transitering av en sådan vara som avses i 10 § 1 mom. inte uppfylls, eller om Tullen i samband med tullkontroll konstaterar att en person enligt 34 § i alkohollagen (1143/1994) inte har rätt att inneha en vara, ska Tullen besluta att omhänderta varan.

Beslutet meddelas den som fräntas varan. Beslut om omhändertagande av postförsändelse meddelas mottagaren eller avsändaren av varan i Finland, om Tullen känner till mottagaren eller avsändaren.

Tullen ska föra bok över omhändertagna varor.

Bestämmelser om försäljning, annan överlåtelse och förstöring av omhändertagna varor finns i 12 kap.

12 §

Reglering av vägtrafiken

En tullman har rätt att reglera vägtrafiken samt att beordra att ett fordon ska flyttas eller i andra hand flytta det.

13 §

Stoppande och kontroll av fortskaffningsmedel

En tullman har rätt att stoppa och kontrollera ett fortskaffningsmedel.

Om det finns sannolika skäl att misstänka att varor transporteras i strid med bestämmelserna till eller från Finland med ett fartyg som är finländskt, saknar nationalitet eller seglar under falsk flagg, kan fartyget stoppas och kontrolleras även utanför tullområdet, dock inte på främmande stats territorialvatten. Fartyget kan föras i hamn för behövlig utredning.

Utrymmen som används för boende av permanent natur i fortskaffningsmedlet får dock kontrolleras endast vid sådan kontroll som sker i omedelbar anknytning till att fortskaffningsmedlet anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde eller ett särskilt skatteområde som hör till det samt vid kontroll enligt 2 mom.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

14 §

Avspärrning av platser och begränsning av rörelsefriheten

En tullman har rätt att spärra av, stänga eller tömma en varas tillverknings-, lastnings- eller lossningsplats eller någon annan plats eller något annat område där varan hanteras samt fortskaffningsmedel. En tullman har dessutom rätt att förbjuda eller begränsa vistelse på en sådan plats, ett sådant område eller i ett sådant fortskaffningsmedel som avses ovan.

En tullman har rätt till de åtgärder som avses i 1 mom. även för att upprätthålla allmän säkerhet.

15 §

Fästande av identifieringsmärke

En tullman har rätt att fästa tullsigill, tullås eller annat identifieringsmärke på fortskaffningsmedel, varor, lager eller andra platser som är under tullövervakning.

16 §

Stoppande av personer

En tullman har rätt att stoppa en person som anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde eller som befinner sig i ett fortskaffningsmedel eller på någon annan plats där varor lossas, lastas eller förvaras, även för att klarlägga behovet av tullåtgärder i enlighet med Tullens rätt till upplysningar. En tullman har rätt att stoppa en person också någon annanstans inom Finlands tullområde om det finns särskilda skäl till detta.

17 §

Klarläggande av identitet

För utförande av en viss tullåtgärd har en tullman ~~har~~ rätt att av var och en få veta dennes namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsedatum och medborgarskap samt var personen i fråga är anträffbar.

En tullman har rätt att för klarläggande av identitet gripa en person som vägrar lämna uppgifter enligt 1 mom. eller som lämnar sannolikt falska uppgifter om dem, förutsatt att gripandet är nödvändigt för att klarlägga identiteten. Den som gripits ska frigges så snart uppgifterna har fåtts, dock senast 24 timmar efter gripandet.

I samband med frihetsbegränsande åtgärder kan en person kroppsvisiteras och saker som personen för med sig kontrolleras för att dokument som behövs för klarläggande av identiteten ska kunna hittas.

Om en person vägrar lämna uppgifter som avses i 1 mom. och om identiteten inte kan klarläggas på något annat sätt, har tullmannen rätt att klarlägga identiteten med hjälp av signalement. Vad som föreskrivs i 8 kap. 33 § 2—4 mom. i tvångsmedelslagen om förrättande av genomsökning av personer ska då iakttas.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

18 §

Genomsökning av personer

För kontroll av huruvida personer för med sig varor vars införsel, utförsel och transitering Tullen ska övervaka, får personer stoppas och sådan genomsökning av dem göras som avses i 8 kap. 30 § i tvångsmedelslagen enligt vad som föreskrivs nedan, när personerna anländer till eller avlägsnar sig från Finlands tullområde eller när de befinner sig i ett fortskaffningsmedel eller på någon annan plats där varor lossas, lastas eller förvaras eller, om det föreligger särskilda skäl till detta, något annat ställe inom Finlands tullområde.

Beslut om utförande av kroppsvisitation enligt 8 kap. 30 § i tvångsmedelslagen för utredande av vad den visiterade har i sina kläder eller i de föremål han eller hon för med sig fattas av den tullman som utför tullåtgärden.

Sådan kroppsbesiktning eller kroppsvisitation som avses i 8 kap. 30 § i tvångsmedelslagen och som utförs för att undersöka vad den visiterade bär på sig förutom i sina kläder får utföras på en person som på sannolika skäl misstänks för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst ett år. Granskningen får då utföras utan att förundersökning inleds. Beslut om att utföra åtgärden fattas av en för uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen.

Genomsökning av personer ska utföras finkänsligt och så att den inte orsakar onödig olägenhet eller skada för den visiterade eller skada för sådan egendom som han eller hon bär på sig eller för med sig. Över sådan genomsökning av personer som avses i 3 mom. ska upprättas ett protokoll, där det med tillräcklig noggrannhet redogörs för genomsökningens förlopp. På begäran ska en kopia av protokollet ges till den visiterade. Vid genomsökning av personer ska dessutom iakttas tvångsmedelslagen.

19 §

Säkerhetsvisitation

En tullman har rätt att i samband med sådan genomsökning av personer som avses i 18 § samt gripande, anhållande, häktning, tagande i förvar och andra åtgärder som riktar sig mot den personliga friheten kontrollera vad en person har i sina kläder eller annars på sig eller i medhavda saker. Genom säkerhetsvisitationen förvissar man sig om att personen inte innehar föremål eller ämnen varmed denne kan äventyra visitationen eller förvaringen eller utsätta sig själv eller andra för fara. En tullman får kroppsvisitera en person för att hitta sådana föremål eller ämnen också i andra fall, om det av grundad anledning behövs för att trygga tullmannens säkerhet i arbetet eller fullgörandet av tullåtgärden.

Farliga föremål och ämnen som avses i 1 mom. ska vid behov fråntas den visiterade. Också sådana föremål och ämnen ska fråntas den visiterade som det enligt lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av lag är förbjudet att inneha.

Säkerhetsvisitation verkställs manuellt, med tränad hund, med metalldetektor eller någon annan motsvarande teknisk anordning eller på något annat jämförbart sätt. Visitationen får inte kränka den visiterades personliga integritet mer än vad som är nödvändigt för utförande av uppdraget. Vid visitationen ska iakttas den diskretion som förhållandena kräver.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

20 §

Omhändertagande av föremål och ämnen som äventyrar allmän ordning och säkerhet

Utöver vad som bestäms i denna lag eller någon annan lag har en tullman som fullgör en uppgift som föreskrivs i lag rätt att tillfälligt omhänderta skjutvapen, sprängämnen, sådana farliga föremål som avses i 9 § i ordningslagen (612/2003) samt i 10 § i den lagen avsedda föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon annan, om den som innehar dem med hänsyn till sin ålder, sitt berusnings- eller sinnestillstånd eller andra omständigheter med fog kan misstänkas orsaka överhängande fara för allmän ordning och säkerhet.

I stället för ett helt föremål kan även en del av eller ett tillbehör till föremålet omhändertas, om en fara kan avväjas genom att delen fräntas innehavaren.

21 §

Hantering av omhändertagen egendom

Föremål och ämnen som Tullen omhändertagit med stöd av 19 och 20 § ska återlämnas till den hos vilken föremålet eller ämnet omhändertogs utan dröjsmål och senast inom 14 dygn.

Varor återlämnas dock inte om

- 1) föremålet eller ämnet inte riskfritt kan återlämnas till den hos vilken det omhändertogs,
- 2) Tullen eller någon annan myndighet har inlett en sådan åtgärd i fråga om beslag som avses i 7 kap. i tvångsmedelslagen,
- 3) en annan myndighet har vidtagit åtgärder för att återkalla tillståndet för innehav av föremålet eller ämnet,
- 4) det enligt lag finns något annat hinder för återlämnade av föremålet.

Om ett föremål eller ämne inte riskfritt kan återlämnas till den hos vilken det omhändertogs, ska det överlämnas till polisen för åtgärder enligt polislagen eller skjutvapenlagen (1/1998).

4 kap.

Maktmedel

22 §

Användning av maktmedel

En tullman i tjänsteuppdrag som arbetar i tullbrottsbekämpnings- eller tullövervakningsuppgifter har rätt att använda sådana maktmedel som behövs och kan anses försvarliga för att

- 1) bryta en persons motstånd,
- 2) avlägsna en person från en plats,
- 3) gripa en person,
- 4) hindra att en frihetsberövad flyr,
- 5) avlägsna ett hinder,
- 6) förhindra ett överhängande brott eller någon annan farlig gärning eller händelse.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Frågan om maktmedlen kan försvaras ska bedömas utifrån hur viktigt och brådskande tjänsteuppdraget är, hur farligt motståndet är, vilka resurser som står till förfogande samt övriga omständigheter som är relevanta för helhetsbedömningen av situationen. **Maktmedel ska** användas endast i den utsträckning och så länge som det behövs för att utföra ett lagstadgat tjänsteuppdrag.

En tullman som arbetar i tullbrottsbekämpnings- eller tullövervakningsuppgifter har i tjänsteuppdrag dessutom rätt till nödvärn enligt vad som föreskrivs i 4 kap. 4 § i strafflagen. I en sådan nödvärnssituation handlar tullmannen under tjänsteansvar. Vid bedömningen av om nödvärn kan försvaras ska de krav beaktas som kan ställas på tullmannen med beaktande av dennes utbildning och erfarenhet.

Den som på begäran eller med samtycke av en tullman som arbetar i tullbrottsbekämpnings- eller tullövervakningsuppgifter tillfälligt bistår tullmannen i en situation där det är nödvändigt att anlita utomståendes hjälp vid användning av maktmedel för att utföra ett synnerligen viktigt och brådskande tjänsteuppdrag som gäller tullbrottsbekämpning eller tullövervakning, har rätt att under tullmannens uppsikt använda sådana nödvändiga maktmedel som tullmannen med stöd av sina befogenheter bemyndigar honom eller henne att använda.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

23 §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag som gäller tullbrottsbekämpning eller tullövervakning och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

En person som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

24 §

Maktmedels- och skyddsredskap

Tullmän som arbetar med tullbrottsbekämpning eller tullövervakning har rätt att bära de maktmedelsredskap som deras uppgifter förutsätter och rätt att vid behov använda dem i situationer där maktmedel används i enlighet med 22 § 1 mom.

Tullen förser tullmän som arbetar med tullbrottsbekämpning eller tullövervakning med sådana skyddsredskap som tullmännens uppgifter förutsätter.

25 §

Användning av skjutvapen

Skjutvapen får användas endast när det är fråga om att stoppa en persons verksamhet som orsakar direkt och allvarlig fara för någon annans liv eller hälsa och det inte finns något lindrigare

Betänkande FvUB 5/2016 rd

sätt att stoppa verksamheten. Skjutvapen får dessutom användas i brådskande och viktiga uppdrag för att avlägsna föremål, djur eller motsvarande hinder.

Med användning av skjutvapen avses varning för användning av ett skjutvapen enligt 2 § i skjutvapenlagen, hot om användning av skjutvapen och avlossande av skott. Det betraktas inte som användning av skjutvapen att ta fram ett skjutvapen och göra det skjutklart.

Beslut om hot med skjutvapen och avlossande av skott ska fattas av en tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen. Om detta med beaktande av hur brådskande situationen är inte är möjligt, får den tullman inom tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen som utför uppdraget besluta om hot med skjutvapen och avlossande av skott.

26 §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, fängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, betvinga våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

En begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

27 §

Närmare bestämmelser om användning av makt

Närmare bestämmelser om Tullens maktmedelsredskap och om rätten för tullmän som arbetar med tullbrottsbekämpning och tullövervakning att bära maktmedelsredskap får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I anknytning till sådan maktmedelsanvändning som avses i detta kapitel får närmare bestämmelser om utbildning i användningen av maktmedel, träning i och uppföljning av användningen av maktmedel, förvaring av maktmedelsredskap samt övervakning av användningen av maktmedel utfärdas genom förordning av finansministeriet.

5 kap.

Tullens övriga befogenheter

28 §

Teknisk övervakning

Med teknisk övervakning avses fortlöpande eller upprepat iakttagande eller fortlöpande eller upprepad avlyssning av fordon, fordonsförare, föremål, fotgängare eller allmänheten med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

På gränsövergångsställen på Finlands riksgräns samt i passagerarterminaler, på hamnområden avsedda för godstrafik, i lagerlokaler avsedda för godstrafik och på andra liknande ställen och i liknande utrymmen som Tullen får övervaka har Tullen rätt att, efter att på förhand ha meddelat om detta, företa teknisk övervakning för att övervaka att tullagstiftningen och annan lagstiftning vars efterlevnad Tullen ska övervaka iakttas.

29 §

Förhindrande av införsel och utförsel

Tullen har rätt att för verkställighet av ett frysningsbeslut som fattats med stöd av internationella förpliktelser som är bindande för Finland, beslut som fattats med stöd av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen, förordningar som utfärdats med stöd av artikel 215 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, av förordningar som utfärdats med stöd av lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967) eller med stöd av lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013) förhindra att en vara förs in till eller ut från Finland.

30 §

Kontroll av penningmedel

I syfte att avslöja sådana penningtvättsbrott som avses i 32 kap. i strafflagen **och sådan finansiering av terrorism som avses i 34 a kap. i strafflagen och vilka** betraktas som tullbrott har en tullman rätt att kontrollera de penningmedel som en person har med sig och övrig egendom som personen medför.

31 §

In- och utresekontroller

En tullman har rätt att genomföra in- och utresekontroller med de befogenheter som föreskrivs för en gränsbevakningsman i 28, 28 a, 36 och 38 § i gränsbevakningslagen. Dessutom får Tullen använda bilder och ljud som genererats vid teknisk övervakning vid ett gränsövergångsställe enligt vad som föreskrivs om detta i fråga om Gränsbevakningsväsendet i 31 § i gränsbevakningslagen. Den tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret har rätt att styra och begränsa vistelse på ett gränsövergångsställe på det sätt som föreskrivs i 30 a § i gränsbevakningslagen i fråga om en gränsbevakningsman som tjänstgör som chef för ett gränsövergångsställe och en gränsbevakningsman med minst löjtnants grad.

Beslut om sådant kvarhållande samt temporärt omhändertagande av gods och fordon som avses i 28 § 1 mom. 1 och 2 punkten i gränsbevakningslagen under tiden för in- eller utresekontrollen fattas av den tullman som tjänstgör som chef för tullkontoret eller en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen. I brådskande fall utförs kvarhållandet och omhändertagandet av den tullman som genomför in- eller utresekontrollen. Tullmannen ska då utan dröjsmål överföra ärendet för avgörande till den tullman

Betänkande FvUB 5/2016 rd

som tjänstgör som chef för tullkontoret eller en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen.

Beslut om sådan kroppsvisitation som avses i 28 § 1 mom. 9 punkten i gränsbevakningslagen fattas av en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen eller tullövervakningen. En tullman som utför in- och utresekontroll får dock besluta om kroppsvisitation som begränsas till en persons kläder eller personens medhavda bagage.

32 §

Kvarhållande av en vara för förhindrande eller utredning av ett annat brott än ett tullbrott

Tullen får för att förhindra eller utreda ett annat brott än ett tullbrott kvarhålla en vara som ska föras in till eller ut från eller transiteras via Finland, om det finns grundad anledning till detta. Att varan kvarhållits ska då utan dröjsmål meddelas den myndighet som fattar beslut om beslaget.

33 §

Gripande av efterlysta

En tullman har rätt att gripa en efterlyst som av en behörig myndighet har efterlysts för att gripas, anhållas, häktas eller tas i förvar. Den som gripits, och som efterlysts av någon annan än Tullen, ska utan dröjsmål lämnas till polisen om han eller hon inte omedelbart ska frigges.

En annan efterlyst än en sådan som avses i 1 mom. är skyldig att på uppmaning av en tullman infinna sig på en polisstation eller någon annan plats där åtgärder som förutsätts enligt efterlysningen kan vidtas. Om personen i fråga inte iakttar uppmaningen eller om det är sannolikt att personen försöker undgå en åtgärd som nämns i efterlysningen, har en tullman rätt att gripa personen för att en åtgärd som nämns i efterlysningen ska kunna vidtas.

Om inte något annat föreskrivs i lag om tiden för de åtgärder som efterlysningen förutsätter, är den efterlysta skyldig att i högst sex timmar från gripandet vara närvarande för dessa åtgärder.

6 kap.

Förfarande när befogenheterna utövas

34 § (Ny)

Respekt för de grundläggande rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Tullen ska respektera de grundläggande rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, och när den utövar sina befogenheter välja det motiverbara alternativ som bäst tillgodoser dessa rättigheter.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

35 § (Ny)

Proportionalitetsprincipen

Tullens åtgärder ska kunna försvaras i förhållande till hur viktigt, farligt och brådskande ett uppdrag är, det mål som eftersträvas samt uppträdande, ålder, hälsa och andra motsvarande omständigheter som gäller den person som är föremål för åtgärden och övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen.

36 § (Ny)

Principen om minsta olägenhet

Genom Tullens åtgärder får det inte ingripas i någons rättigheter i större utsträckning och ingen får orsakas större skada eller olägenhet än vad som är nödvändigt för att utföra uppgiften.

37 § (Ny)

Principen om ändamålsbundenhet

Tullen får utöva sina befogenheter endast i föreskrivna syften.

38 § (Ny)

Utförande av uppgifter och viktighetsordning

Tullen ska utföra sina uppgifter effektivt och ändamålsenligt. När förhållandena kräver det ska uppgifterna ställas i viktighetsordning.

39 §

Skyldighet att ange ställning som tullman samt identifiering av tullmän

En tullman ska vid behov presentera sig som tullman för den som är föremål för en tullåtgärd och på begäran visa upp ett identitetskort.

Tullen ska se till att en tullman som har utfört ett tjänsteuppdrag vid behov kan identifieras.

40 §

Information om grunderna för utövande av befogenhet

Grunderna för utövande av befogenhet när det gäller begränsande av friheten ska meddelas den som är föremål för åtgärden eller hans eller hennes företrädare så snart detta är möjligt med beaktande av personens tillstånd och övriga omständigheter.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Om inte något annat föreskrivs i lag har också en person som utsätts för andra än frihetsbegränsande åtgärder eller en företrädare för denne rätt att bli informerad om grunderna för utövande av befogenheten så snart detta är möjligt utan att tullåtgärden äventyras.

41 §

En tullmans rätt att ge befallningar

En tullman som enligt denna lag, lagen om brottsbekämpning inom Tullen eller någon annan lag utövar sina befogenheter har rätt att i enskilda fall för utförandet av Tullens uppgifter ge behövliga befallningar och meddela behövliga förbud som är förpliktande för var och en.

42 §

Bemötande av gripna

På bemötandet av personer som gripits av Tullen med stöd av denna lag tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) samt det som bestäms om tillämpningen av den lagen i 2 kap. 12 § 2 och 3 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen och förvaringslokaler vid Tullen.

43 §

Protokoll och anteckningar i andra handlingar

Över gripande enligt 17 § 2 mom., omhändertagande av egendom i samband med säkerhetsvisitation enligt 19 § 2 mom., omhändertagande av föremål och ämnen som äventyrar allmän ordning och säkerhet enligt 20 § samt gripande av efterlyst enligt 33 § ska utan onödigt dröjsmål upprättas ett protokoll eller anteckningar göras i någon annan handling.

På begäran ska en kopia av protokollet eller anteckningen i en annan handling ges till den som gripits eller som har frångåtts en vara.

Tullen meddelar närmare föreskrifter om upprättande av protokoll och anteckningar i någon annan handling samt om innehållet i protokollet och anteckningarna.

7 kap.

Tullfrihet

44 §

Tullfrihet som grundar sig på vissa internationella överenskommelser

Utrikesministeriet fastställer att förutsättningarna för tullfrihet enligt följande internationella överenskommelser uppfylls:

- 1) Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 4/1970),

Betänkande FvUB 5/2016 rd

- 2) Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 50/1980),
- 3) en värdlandsöverenskommelse eller överenskommelse om en organisations rättsställning mellan Finlands regering och en internationell organisation.

Unionens eller Europeiska atomenergigemenskapens institutioner i Finland fastställer att förutsättningarna för tullfrihet uppfylls enligt protokollet om unionens immunitet och privilegier eller enligt en överenskommelse om säte mellan Finlands regering och en av unionens institutioner. I fråga om tullfrihet för en person som är anställd av en institution och vars ställning enligt avtalet om huvudkontor jämföras med ställningen för diplomatiska representanter fastställer dock utrikesministeriet att förutsättningarna för tullfrihet uppfylls.

45 §

Överlåtelsebegränsningar för tullfria varor

Om det i en konvention eller ett protokoll enligt 44 § inte har avtalats något annat får varor inte, utan att tull har betalats, säljas, uthyras eller överlåtas mot vederlag eller vederlagsfritt för att användas av någon annan än av personer som berättigats till motsvarande tullfrihet förrän tre år har gått från det att varan överlåtits till användning i enlighet med ett avtal som avses i 44 §.

Om sådan tullfrihet som avses i 44 § har beviljats en fysisk person och personen flyttar bort från Finland innan den i 1 mom. föreskrivna tiden löpt ut, och säljer det fordon som varit i hans eller hennes bruk i Finland, ska i tull betalas en trettiosjättedel för varje hel eller påbörjad månad som är kvar av den utsatta tiden.

46 §

Tullfrihet för provianteringsförnödenheter

Tullfria är

- 1) vanliga provianteringsförnödenheter samt drivmedel och smörjmedel för fartyg och luftfartyg i yrkesmässig internationell trafik,
- 2) vanliga provianteringsförnödenheter samt drivmedel och smörjmedel för utländska fartyg som är i en myndighets bruk och som befinner sig på besök på Finlands tullområde,
- 3) vanliga provianteringsförnödenheter samt drivmedel och smörjmedel för ett finländskt fartyg som är i en myndighets bruk och avseglar till ett område utanför Finlands tullområde på officiell representationsresa enligt en fastställd besöksplan,
- 4) livsmedel, tobak och alkoholprodukter som konsumeras samt tobak, sötsaker och kosmetiska produkter som säljs till resenärerna under resan för att medtas som resgoods och som överlåts till köparen utanför Finlands tullområde på tåg som reguljärt trafikerar mellan Finland och Ryssland.

Tullfriheten gäller varor som ett fartyg eller ett tåg för med sig till Finlands tullområde eller som levereras till fartyget eller tåget på Finlands tullområde för dess eget bruk. Tullfriheten gäller även varor som konsumeras ombord på fartyget eller tåget på Finlands tullområde.

Varor som säljs för att medtas av resenären som resgoods är inte tullfria när fartyget inte gör ett uppehåll utanför unionens tull- eller skatteområde. I fråga om tullplikt för varor som säljs till passagerare föreskrivs även i lagen om beskattning i vissa fall av varor, som säljes ombord på passagerarfartyg i utrikestrafik (397/1969).

Betänkande FvUB 5/2016 rd

47 §

Leverans av tullfria provianteringsförnödenheter till fortskaffningsmedel

Tullen meddelar närmare föreskrifter om det förfarande som ska iakttas när sådana tullfria varor som avses i 46 § levereras till fortskaffningsmedel och om redovisningsskyldigheterna i anslutning till övervakningen av alkohol- och tobaksprodukter. Tullen har rätt att begränsa mängden tullfria varor som levereras till ett fortskaffningsmedel enligt vad som är behövligt med hänsyn till passagerarantalet, fortskaffningsmedlets storlek, trafikområdet och andra omständigheter.

48 §

Tullfrihet för drivmedel i vissa fall

Drivmedlet i standardtanken på ett nyttofordon är tullfritt upp till 400 liter per resa och drivmedlet i standardtanken på en specialbehållare upp till 200 liter per resa, när fordonet eller specialbehållaren landvägen kommer till Finlands tullområde från ett område utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

49 §

Tullfrihet för varor inom flygtrafiken

Tullfria är de varor som enligt luftfartsavtal med tredje land som anslutit sig till konventionen om internationell civil luftfart (FördrS 11/1949) är tullfria.

8 kap.

Tullklarering

50 §

Transportrutter för varor

Tullen meddelar föreskrifter om de transportrutter som avses i artiklarna 135 och 267 i kodexen samt om transportrutter som används för transport av varor mellan en del av ett tullområde inom unionen som hör till ett specifikt skatteområde och en del av ett tullområde inom unionen som inte hör till något specifikt skatteområde.

Tullen kan särskilt utfärda bestämmelser i fråga om varor som transporteras inom en gränzson, i rörsystem eller ledningar samt import av varor via annan trafik som är av ringa ekonomisk betydelse såsom importtransport av varor per post- och passagerartrafik.

Tullen kan av särskilda skäl och på de villkor som Tullen ställer bevilja rätt att avvika från iakttagandet av de bestämmelser om varutransporter som avses i 1 mom.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

51 §

Anmälningsskyldighet för varor i unionens inre trafik

Om införsel av en vara från en annan medlemsstat till Finland, utförsel av en vara från Finland till en annan medlemsstat eller innehav av en vara i Finland förutsätter tillstånd, intyg eller något annat dokument som utfärdas av en myndighet och ett sådant inte har beviljats före införseln eller utförseln, ska varan vid införseln eller utförseln anmälas till Tullen.

52 §

Tullklareringsformaliteter och uppgifter som samlas in för framställningen av statistik över utrikeshandeln

Tullen får bestämma om de formaliteter som ska tillämpas på tullklarering och de uppgifter som ska samlas in från de informationsskyldiga för framställningen av statistik över utrikeshandeln samt de metoder och tidsfrister som ska iaktas vid insamlingen, till den del det inte föreskrivs om dem i unionslagstiftningen eller den nationella lagstiftningen.

53 §

Om tullrepresentation

Ett ombud som agerar som indirekt företrädare ska när han eller hon uppgör tulldeklarationen ge Tullen de behövliga uppgifterna även om den huvudman för vars räkning tulldeklarationen görs. Tullen meddelar närmare föreskrifter om de uppgifter som ska ges om huvudmannen.

54 §

Krävande av garanti

I avdelning III kapitel 2 i kodexen föreskrivs om den garanti som krävs för betalning av en potentiell eller befintlig tullskuld.

Tullen meddelar närmare föreskrifter om hur beloppet för sådan garanti som krävs för nationella skatter och avgifter bestäms.

Tullen får utifrån förändringar som skett i en persons verksamhet eller ekonomiska ställning ändra beloppet av den garanti som krävs.

Tullen får bestämma om uppgörande av garantiförbindelser i annan form än mallar samt om vilka av de garantiformer som avses i artikel 83.1 i delegerade förordningen som Tullen godkänner.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

55 §

Tillstånd för grundande av frizon

Tullen beslutar om beviljande av tillstånd för grundande av en frizon enligt artikel 243.1 i kodexen och villkoren för den.

56 §

Meddelande av uppgifter till EORI-registret på något annat sätt än via elektroniska datasystem

Tullen får **meddela föreskrifter enligt artikel 4 i delegerade förordningen** om de situationer där uppgifter som behövs vid registrering i systemet för identifiering och registrering av ekonomiska aktörer (EORI) får lämnas på annat sätt än via elektroniska datasystem.

57 §

Överföring av rättigheter och skyldigheter för den som är ansvarig för ett särskilt förfarande

Tullen **får bestämma** om de fall och förutsättningarna för dem, till den del det inte föreskrivs om dem i unionslagstiftningen, där rättigheterna och skyldigheterna för den person som är ansvarig för förfarandet när varor har hänförts till ett särskilt förfarande, dock ej till transiteringsförfarande, helt eller delvis får överföras på det sätt som avses i artikel 218 i kodexen samt om förfarandena.

9 kap.

Verkställande av tullbeskattning

58 §

Bestämmande av tullbelopp

Tullen bestämmer tullbeloppet utifrån den deklaration som Tullen har fått eller utifrån de uppgifter som Tullen annars har fått eller skaffat.

Om tulldeklaration inte har lämnats eller om den inte ens kompletterad kan användas som grund för bestämmande av tull, bestäms tull enligt uppskattning. I beslutet om bestämmande av tull ska grunderna för uppskattningen anges.

59 §

Kringgående av tull

Har en omständighet eller en åtgärd getts en rättslig form som inte motsvarar sakens egentliga natur eller syfte, ska vid förtullningen förfaras som om den riktiga formen hade använts.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

60 §

Bokföring av tull

Tullen bestämmer om **det nationella** förfarandet för bokföring av import- eller exporttullbeloppen **som avses i artikel 104 i kodexen.**

61 §

Delgivning av tullbelopp

De av Tullens kunder som använder elektronisk dataöverföring i meddelandeformat delges ett bestämt tullbelopp

1) genom svarsmeddelande, varvid kunden anses, om inte annat visas, ha fått del av tullbeloppet vid den tidpunkt då svarsmeddelandet har anlänt till kundens datasystem, eller

2) på det sätt som föreskrivs om bevislig delgivning i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Andra kunder hos Tullen än de som avses i 1 mom. delges det tullbelopp som bestämts för kunden genom ett förtullningsbeslut. Om inte något annat visas anses kunden ha fått del av tullbeloppet

1) den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har getts åt kunden,

2) den första vardagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har lämnats i kundens postbox på tullkontoret,

3) åttonde dagen efter den dag då förtullningsbeslutet fastställdes, om förtullningsbeslutet har postats.

62 §

Tidsfrist för delgivning av tullskuld

Bestämmelser om tidsfrister för delgivning av tullskuld finns i artikel 103 i kodexen. När tullskulden har uppkommit på grund av en handling som när den utfördes skulle ha kunnat ge upphov till straffrättsliga förfaranden, är tidsfristen för delgivning av tullskulden fem år från den dag då tullskulden uppkom.

Om Tullen tillämpar den i 1 mom. föreskrivna tidsfristen på fem år på delgivningen av en tullskuld, ska Tullen i sitt beslut också ange de grunder och utredningar utifrån vilka den anser att tullskulden kan delges efter att den tidsfrist på tre år som anges i artikel 103.1 i kodexen har löpt ut samt vilka bestämmelser som har tillämpats. (Nytt)

63 §

Hörande av tullombud och delgivning av beslut till tullombud

Tullombudet ska höras och beslut delges honom eller henne så att den enhet vid Tullen som fattar beslutet ger tullombudet tillfälle att sätta sig in i beslutet och handlingarna i ärendet.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

10 kap.

Uppbörd av tullskuld

64 §

Betalning av tull

Tull betalas in på det konto vid ett penninginstitut som Tullen bestämmer. Betalaren svarar för de kostnader som betalningen medför. Tull får även betalas vid ett tullkontor, varvid extra kostnader för betalningen inte debiteras.

Tull ska betalas inom tio dagar från den dag då förtullningsbeslutet fastställdes. Bestämmelser om förlängning och avbrytande av tidsfristen för betalning av tull samt om det anstånd med betalningen som gäldenären kan beviljas och om andra betalningslättnader finns i artiklarna 108—112 i kodexen.

65 §

Förfallodag vid betalningsanstånd

Tullen får bestämma om tillämpningen av de förfallodagar för betalningsanstånd som det föreskrivs om i artikel 111.6 i kodexen.

66 §

Framflyttande av förfallodag

Bestämmelser om framflyttande av förfallodagen finns i 5 § i lagen om beräkning av laga tid (150/1930). Tull kan betalas närmast följande vardag även då förfallodagen för tull är en dag då de betalningssystem som allmänt används vid betalningar mellan bankerna inte är i bruk enligt ett meddelande från Finlands Bank som publiceras i författningssamlingen.

67 §

Tidpunkten för betalning av tull

Tull anses vara betald till Tullen den dag som

- 1) avgiften har debiterats betalarens konto, eller
- 2) avgiften har betalats kontant till en penninginrättning eller ett tullkontor.

Har uppgifter om betalnings- eller debiteringsdagen inte förmedlats tillsammans med betalningen, anses tullen vara betald den dag som den har bokförts på Tullens bankkonto, om inte gäldenären påvisar eller det utifrån handlingar kan konstateras att betalnings- eller debiteringsdagen är en tidigare dag.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

68 §

Ränta som tas ut för betalningslättnader

Den kreditränta som föreskrivs i artikel 112 i kodexen tas ut för tiden för en betalningslättnad.

69 §

Kvittning

När Tullen återbetalar tull, skatt, offentlighetsavgifter, dröjsmålsföljder för dem eller kredit- eller annan uppskovsränta till en person som ansvarar för en tullräkning som lämnats obetald eller någon annan betalning, får Tullen använda återbetalningen för betalning av tull, skatt eller avgifter som förfallit till betalning samt för dröjsmålsföljder för dem och betalning av kredit- eller annan uppskovsränta (*kvittning*). De fordringar som kvittas mot varandra ska vara motstående, av samma slag och indrivbara.

Om särskilda skäl kräver det, ska den som saken gäller beredas tillfälle att lägga fram en utredning innan kvittning verkställs. Till övriga delar iakttas förvaltningslagen vid förfarandet. (Nytt 2 mom.)

Kvittningsdag för tullens fordran är den dag då beslutet om återbetalning fattades. Ränta på återbetalningen samt dröjsmålsföljder beräknas till och med kvittningsdagen.

Tullen ska underrätta gäldenären om en verkställd kvittning och, om återbetalning till någon annan som ansvarar för skulden har använts vid kvittningen, ska även denne underrättas. Till kvittningsmeddelandet ska fogas anvisningar för sökande av ändring. Tullen får meddela närmare föreskrifter om kvittningsförfarandet.

70 §

Hinder för kvittning

För kvittning används inte

- 1) tullar, skatter eller avgifter som av misstag betalats till ett för stort belopp,
- 2) en återbetalning när motsvarande medel har betalats som utdelning ur gäldenärens konkursbo.

Ett belopp som ska återbetalas används inte för

- 1) betalning av en preskriberad skuld,
- 2) betalning av en skuld eller en del av en skuld vars verkställighet har avbrutits eller förbjudits.

Konkurs för mottagaren av återbetalningen eller utmätning av återbetalningen hindrar inte att kvittning verkställs. Tullen ska utan dröjsmål underrätta utmätningssmannen om kvittning av en tullräkning som är hos utmätningssmannen för indrivning.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

71 §

Användning av återbetalning för betalning av en annan myndighets fordran

Om det kvittningssgilla belopp som Tullen ska återbetala inte används för kvittning av Tullens fordringar får det användas för betalning av mottagarens andra förfallna, obetalda skatter till staten, offentligrättsliga avgifter samt dröjsmålspåföljder och betalningsuppskovsränta i anslutning till dem, förutsatt att den berörda myndigheten innan återbetalningen betalas ut har begärt detta av Tullen.

På motsvarande sätt kan en kvittningssgill återbetalning som den betalningsskyldige har rätt att få av en annan myndighet på Tullens begäran användas för kvittning av en fordran hos Tullen. På kvittningen tillämpas i det fallet bestämmelserna om kvittning i denna lag.

Om det belopp som ska återbetalas inte används för att betala finländska myndigheters fordringar kan återbetalningen med stöd av en överenskommelse om handräckning i tullfrågor med en främmande stat användas för betalning av en utländsk tull eller skatt som drivs in i Finland.

72 §

Anvisning av medel

Betalaren får specificera de förtullnings- och efterförtullningsbeslut för vilka en betalning ska användas. Ospecificerade betalningar, återbetalningar som ska användas för kvittningar och medel som fås ur garantier används för betalning av fordringar enligt beslutens ordningsföljd börjande med det tidigaste beslutet. Tull och skatter som drivs in i Finland med stöd av handräckningsavtal tas dock ut sist ur ospecificerade betalningar och medel.

Medel som uppburits, kvittats eller drivits in samt erhållits ur garantier används för betalning av fordran i följande ordning:

- 1) tull,
- 2) kreditränta och övriga betalningsuppskovsräntor,
- 3) skattetillägg och förseningsränta,
- 4) tull-, skatte- eller avgiftshöjning och felavgift,
- 5) nationella skatter och avgifter.

Tullen får i enskilda fall för att förhindra att en fordran preskriberas, för att säkerställa indrivningen av en fordran eller säkerställa krediteringen av tull fördela betalningar på annat sätt än vad som bestäms i 1 mom. För att trygga en jämlik behandling av skattetagarna får Tullen i enskilda fall även använda medel från den betalningsskyldige i annan ordning än den som bestäms i 2 mom.

73 §

Överföring av betalningar till Tullen

En penninginrättning ska dagligen överföra de tullar som penninginrättningen har mottagit till Tullens konto senast första vardagen efter betalningsdagen som penninginrättningen är öppen för allmänheten. Om penninginrättningen inte är öppen för allmänheten på betalningsdagen, ska

Betänkande FvUB 5/2016 rd

medlen överförs senast den andra dagen efter betalningsdagen som penninginrättningen är öppen.

Statens betalningsrörelsebanker ska dock överföra de tullar som bankerna har mottagit till Tullens konto i enlighet med vad som överenskommits i avtalet om skötsel av statens betalningsrörelse.

74 §

Bokföring av skattemedel

Tullen bokför skattemedel i fråga om uppburna och återbetalda tullar, skatter och övriga betalningar, om något annat inte föreskrivs om bokföring av tullar i unionslagstiftningen.

Bokföringen av skattemedel ska innehålla uppgifter om uppburna och återbetalda tullar, skatter och andra betalningar. Av bokföringen ska de uppgifter framgå som avses i lagen om statsbudgeten (423/1988) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den liksom de uppgifter som krävs för redovisningarna till skattetagarna.

11 kap.

Indrivning av tullskuld

75 §

Indrivning av tull genom utsökning och säkerställande av indrivningen

Om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i unionens lagstiftning, ska på indrivning av tull genom utsökning och säkerställande av indrivningen tillämpas bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007), med undantag av bestämmelserna om grundbesvär, samt bestämmelserna i lagen om säkerställande av indrivningen av skatter och avgifter (395/1973).

Bestämmelserna i denna lag tillämpas även på indrivningen av övriga skatter, tull- och skattehöjningar, felavgifter och offentligrättsliga avgifter som bärs upp av Tullen, om inte något annat föreskrivs i lag.

76 §

Indrivningsmetoder

Efter att ha klarlagt gäldenärens betalningsförmåga och den ändamålsenliga indrivningsmetoden för medlen får Tullen

- 1) sända en obetald tullräkning för indrivning genom utsökning,
- 2) använda en garanti som Tullen innehar,
- 3) bevilja anstånd med betalningen eller någon annan betalningslättnad enligt kodexen,
- 4) ansöka om att gäldenären eller någon annan som svarar för betalningen av tullen försätts i konkurs,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

5) föra talan vid konkurs, vid fusion, vid delning, vid exekutiv auktion på fastighet, vid offentlig stämning, i fråga om företags saneringsförfarande och skuldsanering för privatpersoner samt i andra jämförbara situationer,

6) inleda nödvändiga rättegångar,

7) vidta säkringsåtgärder,

8) begära och ge internationell handräckning i enlighet med vad som bestäms särskilt om det,

9) för publicering ge uppgifter om namnet på gäldenären och någon annan som ansvarar för betalningen av tull, dennes firma och företags- och organisationsnummer och den hemkommun som Tullen känner till, om inte något annat följer av 24 § 1 mom. 31 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller 36 § 1 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009), samt uppgifter om den obetalda tullräkningens skatteslag och belopp inklusive dröjsmålspåföljderna;

10) vidta andra behövliga åtgärder.

Tullen ska utan dröjsmål underrätta utsökningsmyndigheten om en indrivningsåtgärd enligt 1 mom. som kan medföra ändringar i indrivningen av tullräkningen genom utsökning.

77 §

Uppskjutande av verkställighet

Ansökan om uppskjutande av verkställighet av ett beslut som är föremål för sökande av ändring ska göras skriftligen hos Tullen. En ansökan om uppskjutande av verkställigheten ska behandlas utan dröjsmål.

Ett beslut om uppskjutande av verkställighet är i kraft, om inte Tullen i ett enskilt fall beslutar något annat, till dess att 60 dagar har förflutit från delfåendet av beslutet om gäldenärens begäran om omprövning eller till dess att gäldenärens besvär har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft. Ändring i ett beslut om uppskjutande av verkställighet får inte sökas särskilt.

På en ansökan om uppskjutande av verkställighet som gäller utmätt egendom som riktats till utmätningsman tillämpas det som föreskrivs i 15 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

78 §

Avstående från indrivning av tull

Om det belopp som ska drivas in är mindre än 10 euro indrivs det inte. Indrivning kan dock vidtas om många betalningar är oindrivna för samma betalningsskyldiga på grund av ett räknefel eller något annat misstag som gjorts av Tullen, den betalningsskyldiga eller någon annan part eller av någon annan orsak eller om det annars finns en särskild orsak till indrivningen.

79 §

Avstående från indrivningsåtgärder

Tullen kan avstå från att driva in tull eller avbryta indrivningen om det bedöms att indrivningen inte leder till något resultat. Indrivningen inleds eller återupptas dock i en situation där det kan antas att indrivningen leder till resultat.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

12 kap.

Tullauktion, annan försäljning, överlåtelse och förstöring av varor

80 §

Varor som säljs på tullauktion eller på något annat sätt

Tullen säljer på offentlig tullauktion varor som

- 1) förverkats till staten genom lagakraftvunnet beslut,
- 2) överlåtits till staten,
- 3) har lagrats tillfälligt och inte hänförs till ett tullförfarande eller återexporterats inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 149 i kodexen,
- 4) är under tullkontroll och inte kan överlåtas av de orsaker som nämns i artikel 198.1 b i kodexen,
- 5) inte har avhämtats inom sex månader efter att Tullen har fattat beslut om att varorna ska övergå till fri omsättning,
- 6) genom ett lagakraftvunnet beslut omhändertagits av Tullen.

Om en vara som avses i 1 mom. omfattas av ett importförbud eller en importbegränsning får den överlåtas endast till en köpare som uppvisar de handlingar som krävs för överlåtelsen.

Om en vara som avses i 1 mom. lätt förstörs, snabbt försvinner, sjunker i pris, är mycket dyr att sköta eller om den av någon annan orsak bör kunna säljas snabbt, får varan säljas även på något annat sätt och utan att invänta ett beslut som enligt 1 mom. 1 punkten vinner laga kraft.

81 §

Annan överlåtelse av varor eller förstöring

Om en vara som avses i 80 § inte kan säljas på grund av lagstiftning som begränsar användning och försäljning av den eller av någon annan orsak som hänför sig till varans art eller om försäljning av varan är oändamålsenlig och om inte något annat särskilt föreskrivs om användning, överlåtelse eller förstöring av varan, kan den genom ett beslut av finansministeriet överlåtas till en statlig inrättning eller av särskilda skäl även till någon annan aktör. I annat fall ska varan förstöras.

Om en vara som avses i 80 § 1 mom. 3—6 punkten överlåts till en statlig inrättning övergår äganderätten vid överlåtelsen till staten. Om en vara överlåts till någon annan aktör än till en statlig inrättning övergår äganderätten till mottagaren, om inte finansministeriet bestämmer något annat.

82 §

Förfarande vid försäljning av varor

Ett meddelande om försäljning av en vara ska, om det är möjligt, skriftligen på förhand, lämnas till deklaranten av varan och till den för vars räkning deklarationen eller anmälan har getts in.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Även ägaren av varan ska meddelas om försäljningen, om Tullen har kännedom om ägaren och tillgång till dennes kontaktuppgifter.

En annons om tullauktion ska publiceras för allmänheten i ett öppet datanät samt enligt Tullens egen prövning även på något annat ändamålsenligt sätt. Försäljningsvillkoren ska meddelas innan varan säljs.

Priset för en vara som säljs på tullauktion eller annars säljs till lägsta godtagbara anbud ska täcka tull, punktskatter och behandlingsavgifter som på basis av försäljningen ska tas ut för den vara som säljs eller som eventuellt är obetalda.

Tullen får meddela närmare föreskrifter om det förfarande som ska iaktas vid verkställande av tullauktion och försäljning av varor på något annat sätt.

83 §

Ansvar för varor som säljs eller överläts på något annat sätt

Tullen svarar inte för brister eller fel i varor som sålts eller överlåtits i enlighet med 80 och 81 § och inte heller för varornas andra egenskaper.

84 §

Tull som ska betalas för varor som säljs

Försäljning av andra varor än unionsvaror på det sätt som föreskrivs i 80 § motsvarar överlåtande av vara till fri omsättning. Detta gäller dock inte för en sådan annan vara en unionsvara som har deklarerats för övergång till fri omsättning, men för vilken den tullskuld som anknyter till varan inte har betalats till fullt belopp.

Om det i samband med försäljningen uppstår tullskuld på grund av att varan övergår till fri omsättning, ingår tullen i varans försäljningspris.

85 §

Betalning av köpesumma och överlåtelse av äganderätt

Köpesumman för en vara som säljs på tullauktion eller på något annat sätt ska betalas genast. Köparen får äganderätten till varan och varan överläts till honom eller henne när köpesumman har betalats. Tullen får häva köpet om köparen inte genast betalar köpesumman.

86 §

Medel som inflyter från försäljning

Av medel som inflyter från tullauktion eller annan försäljning av varor betalas de kostnader som har anknytning till varan i följande ordning:

- 1) tull, punktskatter och behandlingsavgifter,
- 2) kostnader som Tullen orsakats på grund av förvaring och försäljning av en vara,
- 3) andra nationella skatter och avgifter,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

- 4) andra poster som nämns i 72 § 2 mom. i den ordning de nämns i det momentet,
- 5) övriga kostnader.

Om det av köpesumman för annan än till staten hörande egendom efter avdrag av de kostnader som avses i 1 mom. kvarstår ett överskott, ska detta redovisas till staten, om deklaranten av varan eller den för vars del deklarationen eller anmälan har getts in, inte inom ett år efter försäljningen genom en skriftlig ansökan enligt Tullen anvisningar kräver att få överskottet för den sålda varan. Tullen ska meddela de personer som nämns ovan om överskottet samt den sålda varans tidigare ägare, om Tullen har de kontaktuppgifter som krävs.

Sålda varor ska redovisas.

13 kap.

Ändringssökande

87 §

Överföring av ansökan om återbetalning eller eftergift av tull till kommissionen för avgörande

Tullen beslutar om överföring av en ansökan om återbetalning eller eftergift av tull till kommissionen för avgörande i enlighet med artikel 116.3 i kodexen.

88 §

Begäran om omprövning

Omprövning av Tullens beslut får begäras hos Tullen. En ansökan som grundar sig på artikel 116.1 a i kodexen betraktas som begäran om omprövning.

Tullens tullombud har rätt att på statens vägnar begära omprövning av ett beslut av Tullen. Ett tullombud får begära omprövning endast när ombudet anser att det behövs med avseende på lagens tillämpning i andra likadana fall eller för en enhetlig beskattnings- eller rättspraxis, eller när ärendet är ekonomiskt betydelsefullt eller om bevakningen av statens rätt annars kräver det.

Tidsfrist för begäran om omprövning i ärenden som gäller bestämmande av tull, återbetalning av tull eller eftergift av tull utom när ändring söks på basis av artikel 116.1 a i kodexen är tre år från delfäendet av tullskulden, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet av beslut om återbetalning eller eftergift av tull. Tidsfristen i andra ärenden än de som gäller bestämmande av tull, återbetalning av tull eller eftergift av tull är 30 dagar från delfäendet av beslutet. Tidsfristen för ett tullombud är 30 dagar från beslutet.

Omprövningsbegäran ska lämnas till Tullen inom den föreskrivna tiden. Omprövningsbegäran ska behandlas utan ogrundat dröjsmål.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

89 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Besvärsrätt på statens vägnar har Tullens tullombud. Tullombudet får anföra besvär endast på de grunder som anges i 88 § 2 mom.

Besvärstiden i ärenden som gäller bestämmande, återbetalning eller eftergift av tull är tre år från delfåendet av tullskulden, dock alltid minst 60 dagar från delfåendet av beslutet om begäran om omprövning. I andra ärenden är besvärstiden 30 dagar från delfåendet av beslutet om begäran om omprövning. För ett tullombud är besvärstiden 30 dagar från beslutet.

90 §

Anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvärsrätt på statens vägnar har Tullens tullombud. Tullombudet får anföra besvär endast på de grunder som anges i 88 § 2 mom.

Besvär ska anföras inom 60 dagar från delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut.

91 §

Förvaring av handlingar som gäller ändringssökande

Efter att besvär har avgjorts sänder förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen handlingarna till Tullen för förvaring.

92 §

Att avstå från att höra en statlig intressebevakare

Utöver det som i 34 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskrivs om avgörande av ett ärende utan att en part hörs, kan förvaltningsdomstolen avgöra besvär över ett beslut som gäller förtullning utan att den statliga intressebevakaren hörs, om skattebeloppet med anledning av gäldenärens besvär kan ändras med högst 6 000 euro och ärendet inte lämnar rum för tolkning och inte är oklart.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

93 §

Tull som ska återbetalas på grund av ändringssökande

Har tull avlyfts eller nedsatts till följd av en begäran om omprövning eller genom förvaltningsdomstolens beslut, ska tull som betalats till ett för stort belopp utan dröjsmål återbetalas trots att ändring har sökts.

Har tull återbetalts till följd av en begäran om omprövning eller besvär, betalas ränta på återbetalningsbeloppet. Ränta på återbetalning utgör inte skattepliktig inkomst vid inkomstbeskattningen.

Räntan beräknas som en årlig ränta och är den i 12 § i räntelagen (633/1982) avsedda referensräntan för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga, minskad med två procentenheter, dock minst 0,5 procent. Ränta räknas från den dag då begäran om omprövning blev anhängig eller, om tullen betalats först efter det, från betalningsdagen till den dag då beloppet återbetalas.

Räntan beräknas enligt bestämmelserna i denna paragraf även när den tull som ska återbetalas har drivits in genom utsökning med stöd av lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

94 §

Hänvisningsbestämmelse

På behandlingen av omprövningsärenden tillämpas, om inte något annat föreskrivs särskilt i denna eller i någon annan lag, det som föreskrivs i förvaltningslagen, och vid behandlingen av besvär det som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

14 kap.

Påföljder

95 §

Tullhöjning

Tullen får höja den tull som påförts eller ska påföras med

1) minst 50 och högst 2 500 euro, om en tulldeklaration eller en annan uppgift eller handling som enligt vad som föreskrivs ska lämnas för tullbeskattningen eller som Tullen begärt har lämnats efter föreskriven eller förelagd tid,

2) högst 3 500 euro, om den skyldighet som avses i 1 mom. fullgörs först efter Tullens uppmaning,

3) högst 30 procent, om en ofullständig eller felaktig tulldeklaration eller annan uppgift eller handling som avses i 1 mom. har lämnats in eller om deklarationsskyldigheten helt eller delvis har försummats,

4) högst 100 procent, om en ofullständig eller felaktig tulldeklaration eller annan uppgift eller handling som avses i 1 mom. har lämnats in eller om deklarationsskyldigheten med uppsåt eller

Betänkande FvUB 5/2016 rd

av grov oaktsamhet helt eller delvis har försummats, och förfarandet hade kunnat leda till att tull inte hade bestämts,

5) 100 procent, om en person som kommer till landet med uppsåt eller av grov oaktsamhet försummat sin deklarationsskyldighet när personen fört in eller försökt föra in en större mängd varor tullfritt till landet än vad han eller hon har rätt till och om ärendet inte ska behandlas som tullbrott.

Om den gärning eller försummelse som avses i 1 mom. har gällt endast en del av varorna, påförs höjning endast i fråga om dessa varor.

96 §

Felavgift

Tullen får påföra felavgift på

1) minst 50 och högst 3 500 euro, om en försening som avses i 95 § 1 mom. 1 eller 2 punkten gäller ett tullförfarande där tull inte bestäms eller där tullbeloppet är obetydligt och tullhöjning inte har bestämts,

2) minst 50 och högst 15 000 euro, om en ofullständighet, felaktighet eller försummelse som avses i 95 § 1 mom. 3 eller 4 punkten gäller ett tullförfarande där tull inte bestäms eller där tullbeloppet är obetydligt och tullhöjning inte har bestämts, eller om en ofullständig eller felaktig uppgift eller handling har lämnats i ett ansökningsförfarande eller i avsikt att få tullförmån,

3) minst 50 och högst 3 500 euro, om en försening eller annan felaktighet gäller ett förfarande för statistikföring av handeln inom unionen som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 638/2004 om gemenskapsstatistik över varuhandeln mellan medlemsstaterna och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3330/91, eller gäller i kodexen eller i en förordning som utfärdats med stöd av den avsedd införsel av varor till eller utförsel av varor från unionens tullområde, anmälan av varor till Tullen, summarisk införseldeklaration, summarisk utförseldeklaration, avslutande av ett tullförfarande, lastning eller lossning av varor som anmälts till Tullen, tillfällig förvaring av varor, undandragande av varor från tullövervakning, avlägsnande eller förstöring av identifieringsmärken som tullmyndigheten fäst på varor, förpackningar eller transportmedel, förstöring av varor i enlighet med artikel 197 i kodexen eller förfarande för överlåtelse av varor till staten,

4) minst 50 och högst 3 500 euro, om ett villkor i ett av Tullen beviljat tillstånd eller i något annat beslut som Tullen har meddelat i ett enskilt fall eller en skyldighet som avses i en föreskrift som Tullen har meddelat med stöd av 47, 52 eller 57 § i denna lag som avses i unionens tullagstiftning, i denna lag, i en förordning som utfärdats med stöd av denna lag eller i ett beslut eller en föreskrift av Tullen som grundar sig på dessa bestämmelser och för vilken påföljd inte har föreskrivits i 95 § eller ovan i 1—3 punkten helt eller delvis har försummats,

5) minst 50 och högst 3 500 euro, om den skyldighet att meddela uppgifter om containerrörelser som föreskrivs i artikel 18a.4 i rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen helt eller delvis har försummats eller ofullständiga eller felaktiga uppgifter har lämnats,

6) minst 50 och högst 3 500 euro, om den skyldighet för den som fått ett beslut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 608/2013 om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och upphävande av rådets förordning (EG) nr 1383/2003 helt eller delvis har försummats.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Felavgiften påförs den som enligt vad som föreskrivs eller bestäms ansvarar för fullgörandet av den skyldighet som felaktigheten eller försummelsen gällde.

97 §

Tullhöjning och felavgift i efterhand

Tullhöjning eller felavgift kan bestämmas efter delgivning av tullskuld inom tre år från tullskuldens uppkomst, eller om varan är tullfri, från det att Tullen har godkänt uppgifterna i tulldeklarationen.

I andra situationer än de som avses i 1 mom. kan felavgift bestämmas inom tre år från den tidpunkt när en statistikdeklaration över handel inom unionen, en betydande uppgift med tanke på in- och utförselbegränsningar eller någon annan handling eller uppgift som avses i 96 § har eller borde ha lämnats in.

98 §

Bestämmande av tullhöjning och felavgift

Bestämmande av en tullhöjning och felavgift grundar sig på en helhetsbedömning. Vid bedömningen av beloppet ska beaktas hur klandervärt förfarandet har varit, huruvida det har upprepats och gärningsmannens ekonomiska ställning. Vid bedömningen ska dessutom tas hänsyn till den vinning som eftersträvats eller den skada som orsakats genom förfarandet, om dessa kan anges, samt gärningsmannens samarbete med Tullen för att utreda ärendet.

Tullhöjning eller felavgift bestäms inte om gärningen eller försummelsen som helhet betraktad är obetydlig eller påförande av tullhöjning eller felavgift i övrigt ska betraktas som uppenbart oskäligt.

En tullhöjning och en felavgift förblir i kraft trots att tullskulden upphör eller tullen återbetalas om de orsaker som ligger till grund för påförandet av tullhöjningen eller felavgiften kvarstår.

Vad som i lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut (781/2013) föreskrivs om skatteförhöjning och beskattningsbeslut tillämpas också på felavgift och på ett beslut av Tullen. (Nytt)

99 §

Tullförseelse

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) en skyldighet enligt kodexen eller en förordning som utfärdats med stöd av den och som gäller att lämna uppgifter och handlingar för tulldeklaration eller övrig tullbeskattning, införsel av varor till eller utförsel av varor från unionens tullområde, anmälan av varor till Tullen, summarisk införseldeklaration, summarisk utförseldeklaration, avslutande av ett tullförfarande, lastning eller lossning av varor som anmälts till Tullen, tillfällig förvaring av varor, undandragande av varor från tullövervakning, avlägsnande eller förstöring av identifieringsmärken som tullmyndigheten fäst på varor, förpackningar eller transportmedel, förstöring av varor i enlighet med artikel 197 i kodexen eller förfarande för överlåtelse av varor till staten,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

2) en föreskrift som Tullen har meddelat om förfarandet vid redovisning av tullfria varor med stöd av 47 §, om transportrutter med stöd av 50 § eller om formaliteter som ska iakttas vid tullklarering med stöd av 52 §,

3) anmälningsskyldigheten för varor enligt 51 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag och gärningen inte utgör lindrigt tullredovisningsbrott, för tullförseelse dömas till böter.

För tullförseelse döms dock inte, om tullhöjning eller felavgift har påförts i ärendet. (Nytt 2 mom.)

15 kap.

Särskilda bestämmelser

100 §

Handräckning av Tullen

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan Tullen inom ramen för **sina befogenheter** på begäran ge andra myndigheter handräckning för fullgörande av dessa myndigheters lagstadgade tillsynsskyldighet. En förutsättning för handräckning är att den kan ges utan att utförandet av **de övriga** viktiga uppgifter **som föreskrivits för Tullen** äventyras.

Beslut om att ge handräckning fattas vid Tullen av chefen för den enhet inom Tullen som svarar för utförandet av handräckningsuppdraget och som avses i lagen om Tullens organisation (960/2012) eller chefen för den verksamhetsenhet som svarar för utförandet av handräckningsuppdraget. Beslut om att ge handräckning vid förundersökning och vid användning av tvångsmedel fattas av en anhållningsberättigad tullman.

101 §

Handräckning till Tullen

En myndighet ska ge Tullen sådan handräckning som behövs för fullgörande av ett uppdrag som det hör till Tullens uppgifter att sköta och som myndigheten är behörig att ge. Bestämmelser om bistånd som lämnas till Tullen finns också i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och gränsbevakningsväsendet (687/2009).

Beslut om att begära handräckning fattas av chefen för den enhet inom Tullen enligt lagen om Tullens organisation som behöver handräckning eller chefen för den verksamhetsenhet som behöver handräckning. Beslut om att begära handräckning vid förundersökning och vid användning av tvångsmedel fattas av en undersökningsledare.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

102 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som direkt eller indirekt berörs av en tullåtgärd ska på Tullens begäran och inom angiven tidsfrist lämna Tullen samtliga handlingar och uppgifter som behövs för utförandet av tullåtgärden i fråga om den som fört in eller ut en vara, andra delaktiga, varor, fortskaffningsmedel, passagerare och fortskaffningsmedlets personal.

Den som innehar uppgifter som behövs för en annan persons tullbeskattning eller för ett ärende som gäller ändringssökande och som följer av tullbeskattning ska på uppmaning av Tullen lämna uppgifterna till Tullen inom utsatt tid. Skyldigheten att lämna uppgifter gäller inte uppgifter om ett ärende som personen enligt lag har rätt att vägra vittna om. Ingen får dock vägra att lämna uppgifter om ekonomisk ställning.

103 §

Kostnader för lämnande av uppgifter och bistånd vid kontroll

Den som med stöd av artikel 15 i kodexen är skyldig att för Tullen uppvisa och till Tullen lämna uppgifter som är nödvändiga för tullbeskattning eller utförandet av tullövervakning eller att medverka vid kontroll och den som med stöd av 102 § är skyldig att lämna uppgifter till Tullen ska utföra dessa åtgärder på egen bekostnad.

104 §

Vite

Tullen kan förena den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 102 § 2 mom. och den skyldighet att lämna uppgifter och medverka som föreskrivs i artikel 15 i kodexen med vite. Vite får dock inte föreläggas om det finns skäl att misstänka någon för brott och det begärda materialet har samband med brottsmisstanken.

105 §

Offentligrättsliga avgifter som tas ut av Tullen

På uttag och betalning av samt ändringssökande i fråga om sådana avgifter för Tullens prestationer som bestämts med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) samt andra offentligrättsliga avgifter som tas ut av Tullen tillämpas det som föreskrivs eller bestäms om tull.

På dröjsmålspåföljderna för de avgifter som avses i denna paragraf tillämpas lagen om skatte-tillägg och förseningsränta (1556/1995).

Betänkande FvUB 5/2016 rd

106 §

Överlåtande av övervakningslokaler

Tullen har rätt att för övervakning av varor mot gängse ersättning av trafikplatsens ägare eller innehavare till sitt förfogande i hamnar, på järnvägsstationer och flygplatser få de övervakningslokaler som krävs.

Vid bestämmande av storleken på och placeringen av de lokaler som Tullen behöver på trafikplatsen ska den övervakande person- och godstrafikens volym, organiseringen av trafiken på och den allmänna organiseringen av trafikplatsen, de transportformer som används samt de redskap och anordningar som används vid övervakningen beaktas.

När de lokaler eller områden som avses i 1 mom. planeras eller de ändras, ska Tullen och trafikplatsens huvudman komma överens om planerna och ändringarna innan byggnadsarbetet inleds.

107 §

Elektronisk kommunikation och signatur

Om elektronisk kommunikation föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och om elektronisk certifiering av handlingar i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). Tullen meddelar närmare föreskrifter om i hurudan certifierad form deklarationer och andra handlingar kan lämnas elektroniskt till Tullen.

16 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

108 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs tullagen (1466/1994).

En hänvisning till tullagen i någon annan lag eller i en förordning avser efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

109 §

Övergångsbestämmelser

På sådant sökande av ändring i Tullens beslut som är anhängigt när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser om återbäringsränta som gällde vid ikraftträdandet.

På gärningar och försummelser som har skett före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser om felavgifter och tullhöjning som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mervärdesskattelagen (1501/1993) 72 h § 2 mom., sådant det lyder i lag 1767/1995, *ändras* den svenska språkdräkten i 18 b § 1 mom. 3 punkten och 26 b § 1 mom. 3 punkten, 70 b § 3 mom., den svenska språkdräkten i 71 § 1 mom. 1 punkten, mellanrubriken före 72 h §, 72 h § 1 och 3 mom., 72 j § 1 mom., 72 l § 1 mom., 72 m § 1 och 2 mom., 86 §, 86 a § 2—4 mom., 86 b § 1 och 2 mom., 87 §, 88 § 1 mom., 94 § 1 mom. 12 och 18—21 punkten, 95 § 3 mom., 101 § 3 mom., 101 b § 2 mom., 134 m § 4 mom. och 154 § 2 mom.,

av dem den svenska språkdräkten i 18 b § 1 mom. 3 punkten, 26 b § 1 mom. 3 punkten och 71 § 1 mom. 1 punkten samt mellanrubriken före 72 h §, 72 h § 1 mom., 72 j § 1 mom., 72 l § 1 mom., 72 m § 1 och 2 mom., 86 §, 86 a § 4 mom., 101 § 3 mom. och 154 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1767/1995, 70 b § 3 mom. sådant det lyder i lag 251/2015, 72 h § 3 mom. sådant det lyder i lag 1264/1996, 86 a § 2 och 3 mom., 86 b § 1 och 2 mom., 87 §, 88 § 1 mom. och 94 § 1 mom. 18—20 punkten sådana de lyder i lag 1486/1994, 94 § 1 mom. 12 punkten sådan den lyder i lag 686/2010, 94 § 1 mom. 21 punkten sådan den lyder i lag 763/1999, 95 § 3 mom. sådant det lyder i lag 737/2008, 101 b § 2 mom. sådant det lyder i lag 267/2011 och 134 m § 4 mom. sådant det lyder i lag 505/2014, samt

fogas till 94 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 686/2010, 1392/2010 och 1202/2011, en ny 17 a punkt och till lagen nya 101 c och 101 d § som följer:

18 b §

En vara anses inte ha blivit såld så som avses i 18 a § om näringsidkaren eller någon annan för hans räkning överför varan

3) temporärt i ett syfte som skulle berättiga till tillämpning av förfarandet för temporär import med fullständig befrielse från importtullar, om det vore fråga om import från en stat utanför gemenskapen,

26 b §

En vara anses inte ha blivit förvärvad så som avses i 26 a § 2 mom., om näringsidkaren eller någon annan för hans räkning överför varan

Betänkande FvUB 5/2016 rd

3) temporärt i ett syfte som skulle berättiga till tillämpning av förfarandet för temporär import med fullständig befrielse från importtullar, om det vore fråga om import från en stat utanför gemenskapen,

70 b §

Skatt betalas inte på försäljning i ett tullager på en flygplats enligt artikel 240 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (*tullkodexen*) eller på försäljning i ett lager enligt 72 j § av varor för att medföras som personligt bagage, om köparen reser utanför Europeiska unionen. Till en person som är bosatt eller stadigvarande vistas i Norge får dock skattefritt säljas endast alkoholdrycker, tobaksprodukter, choklad- och konfektyrvaror, parfymer, kosmetiska preparat och toalettmiddel.

71 §

Skatt betalas inte på följande slag av försäljning:

1) försäljning av transporttjänster och med transporten direkt förknippade lastning- och lossningstjänster samt andra sådana tjänster i samband med en vara som ska transporteras till en stat utanför gemenskapen eller en vara för vilken gäller förfarande för extern transitering eller en vara som ska importeras och för vilken gäller förfarande för intern transitering,

Skattefriheter i anslutning till tillfällig lagring och upplagringsförfaranden

72 h §

Skatt betalas inte på

1) försäljning av en sådan vara som hänförs till förfarande för lagring enligt artikel 237 i tullkodexen eller lagras tillfälligt i enlighet med artikel 144 i tullkodexen,

2) import och försäljning av en vara som avses i 72 i § och som överförs till skatteupplagringsförfarande enligt 72 j §,

3) försäljning av en vara som omfattas av sådant förfarande för lagring eller sådan tillfällig lagring som avses i 1 punkten,

4) försäljning av en vara som avses i 72 i § och som omfattas av skatteupplagringsförfarande enligt 72 j §,

5) försäljning av en tjänst som utförts i ett sådant tillfälligt lager, tullager eller inom en frizon som avses i artiklarna 147, 240 eller 243 i tullkodexen eller i ett skattefritt lager enligt 72 j §, om tjänsten hänför sig till en vara som avses i 3 eller 4 punkten.

En förutsättning för att den försäljning som avses i 1 mom. 3 och 4 punkten ska vara skattefri är att varan i samband med försäljningen inte överförs från ett sådant förfarande eller lager som avses i denna paragraf. Detta tillämpas dock inte om överföringen av varan innebär import.

72 j §

Med varor som omfattas av skatteupplagringsförfarande avses varor i ett skattefritt lager som hålls med stöd av tillstånd enligt 72 k § och som inte lagras tillfälligt på det sätt som avses i artikel 144 i tullkodexen eller omfattas av ett förfarande för lagring enligt artikel 237. En vara anses dock

Betänkande FvUB 5/2016 rd

inte omfattas av skatteupplagringsförfarande, om den är avsedd att säljas i detaljhandelsledet, med undantag för en vara som avses i 72 i § 2 mom., eller om den används i lagret.

— — — — —

72 l §

Skatt ska betalas på överföringen av en vara från ett förfarande eller tillfälligt lager som avses i 72 h §.

— — — — —

72 m §

Skyldig att betala skatt på sådan överföring av en vara som avses i 72 l § är den som är ansvarig för att ett förfarande som avses i 72 h § upphör eller för överföringen från ett tillfälligt lager.

Skyldighet att betala skatt uppstår när varan överförs från ett förfarande eller tillfälligt lager som avses i 72 h §.

— — — — —

86 §

Med import av varor avses införsel av varor till gemenskapen. Som import av varor betraktas dock inte införsel av sådana varor som i en annan situation än en som avses i 86 a § 4 mom. har hänförts till sådant förfarande för intern transitering som avses i artikel 227 i tullkodexen.

86 a §

— — — — —

Då en vara vid införsel till Europeiska unionens tullområde enligt artikel 4 i tullkodexen hänförs till ett sådant förfarande som avses i 3 mom. sker varuimporten i Finland, om varan är i Finland, när den upphör att omfattas av något av de förfaranden som avses i 3 mom.

De förfaranden som avses i 2 mom. är

- 1) tillfällig lagring enligt artikel 144 i tullkodexen,
- 2) förfarande för lagring enligt artikel 237 i tullkodexen,
- 3) förfarande för aktiv förädling enligt artikel 256 i tullkodexen,
- 4) förfarande för temporär import med fullständig befrielse från importtullar enligt artikel 250 i tullkodexen,
- 5) förfarande för extern transitering enligt artikel 226 i tullkodexen.

Det som föreskrivs i 2 mom. tillämpas också på varor som införs från Europeiska unionens tullområde men från områden utanför gemenskapen, då varorna har hänförts till sådant förfarande för intern transitering som avses i artikel 227 i tullkodexen eller enligt något förfarande som avses i 3 mom. 1—4 punkten.

86 b §

Den deklarant som avses i artikel 5.15 i tullkodexen är skyldig att betala skatt på införsel av en vara. Detta tillämpas även på den som har ställning av deklarant om importen sker från Europeiska unionens tullområde till gemenskapen.

Ansvarig för att skatten betalas är utöver vad som föreskrivs i 1 mom. den som enligt artiklarna 77—80 eller 83—88 i tullkodexen är skyldig att betala en uppkommen tullskuld.

— — — — —

Betänkande FvUB 5/2016 rd

87 §

På tidpunkten för uppkomsten av skyldigheten att betala skatt tillämpas det som föreskrivs i artiklarna 77—80 och 83—88 i tullkodexen om tidpunkten för uppkomsten av tullskuld.

88 §

Grunden för den skatt som ska betalas för införsel av varor är det tullvärde som bestäms enligt artikel 69—76 i tullkodexen, artikel 71 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2446/2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex och artiklarna 127—146 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2447/2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

— — — — —

94 §

Skattefri är import av följande varor

— — — — —

12) varor som är tullfria enligt artiklarna 3—22, 54—56, 59, 60—65, 74—103, 106, 112 och 113 samt varor som är tullfria enligt artikel 43 och som avses i punkt B i bilaga II i rådets förordning (EG) nr 1186/2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (*tullfrihetsförordningen*),

— — — — —

17 a) varor som är tullfria enligt artiklarna 107—111 i tullfrihetsförordningen med de begränsningar som anges i 43 § i tullagen,

18) varor som enligt artiklarna 203—207 i tullkodexen är tullfria, under förutsättning att varorna inte skattefritt har sålts utanför gemenskapen eller att varor som i Finland har använts på ett sätt som berättigar till avdrag inte har sålts utanför gemenskapen,

19) varor som enligt artiklarna 208 och 209 i tullkodexen är tullfria, under förutsättning att varorna inte säljs före importen,

20) varor som enligt 39 § 1 mom. 1 och 2 punkten i tullagen (/) är tullfria,

21) tullfria varor som avses i 41 § 1 mom. 1—3 punkten, 41 § 2 mom. och 43 § i tullagen och varor som avses i 41 § 3 mom. i den lagen,

— — — — —

95 §

Som personligt resgods betraktas resgods som resanden kan visa upp för Tullen vid sin ankomst till Finland. Som personligt resgods betraktas också resgods som resanden kan visa upp för Tullen först vid en senare tidpunkt, om resanden lägger fram en redogörelse för att det företag som ansvarar för transporten vid resandens avresa har registrerat dessa varor som medföljande resgods.

101 §

Det som föreskrivs i den tullagstiftning som avses i artikel 5.1 led 2 i tullkodexen om formaliteter som gäller varor som införs till Europeiska unionens tullområde samt om tillfällig lagring,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

hänförande till tullagerförfarande eller förfarande för frizoner, förfarande för aktiv förädling eller förfarande för temporär import med fullständig befrielse från importtullar, tillämpas också på varor som införs från Europeiska unionens tullområde, men från ett område utanför gemenskapens skatteområde, till gemenskapens skatteområde.

101 b §

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på införsel av alkoholdrycker och tobaksprodukter som resande eller den som hör till personalen på ett fortskaffningsmedel i yrkesmässig trafik mellan Finland och ett land eller område utanför gemenskapen för med sig eller som sänts till enskilda personer.

101 c §

På dröjsmålspåföljder i fråga om skatt som ska betalas för införsel av varor tillämpas bestämmelserna i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995). När 3 § 3 mom. i den lagen tillämpas ska skattetillägget beräknas för den tidsperiod för vilken ränta enligt artikel 114.2 i tullkodexen beräknas.

Om uppskov med betalningen beviljas för den skatt som ska betalas för införseln, tas ränta ut i enlighet med 4 § i lagen om skattetillägg och förseningsränta.

101 d §

Vid återbetalning av skatt som ska betalas för införsel betalas ränta enligt 22 § i lagen om skatteuppbörd. Räntan beräknas från den tidpunkt som avses i 88 § 3 mom. i tullagen.

134 m §

Skattetillägg enligt 3 mom. beräknas på det sätt som föreskrivs i lagen om skattetillägg och förseningsränta.

154 §

På det belopp som ska debiteras påförs ett skattetillägg från den dag då återbäringen betalades till den utsatta förfallodagen, sistnämnda dag medräknad. Skattetillägget beräknas i övrigt enligt lagen om skattetillägg och förseningsränta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om skyldigheten att betala skatt har uppkommit innan denna lag trädde i kraft tillämpas på dröjsmålspåföljder de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På sådant sökande av ändring i Tullens beslut som är anhängigt när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser om ränta som ska betalas på skatt som ska återbäras som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av 63 § i bilskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i bilskattelagen (1482/1994) 63 § 3 mom., sådant det lyder i lag 5/2009, som följer:

63 §

Vid behov kan det bestämmas att skattemyndigheten ska omhänderta fordonet till dess att beskattningen har verkställts och den debiterade skatten har betalats eller den tidsfrist som avses i 36 § 2 mom. har löpt ut. Ett fordon som omhändertagits av skattemyndigheterna kan antingen säljas på auktion, med tillämpning av det som i tullagen (/) föreskrivs om tullauktion eller förstöras. Fordonet kan registreras först när bilskatten är helt betald. Den som köper ett fordon på auktion betraktas inte som en sådan förvärvare som avses i 4 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om kontroller av kontanta medel som förflyttas över Europeiska gemenskapens gräns

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om kontroller av kontanta medel som förflyttas över Europeiska gemenskapens gräns (653/2007) 4 §, 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom.,

av dem 5 § 2 mom. sådant det lyder i lag 838/2011 och 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1441/2009, som följer:

Betänkande FvUB 5/2016 rd

4 §

Valutaomräkningskurser

När kontanta medel i utländsk valuta som förs in i eller ut ur landet omräknas i euro ska de valutaomräkningskurser som publicerats i enlighet med artikel 53.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen användas.

5 §

Granskningsrätt

För kontroll av att anmälningsplikten enligt artikel 3 i förordningen har fullgjorts har den behöriga myndigheten rätt att utföra också annan kroppsvisitation än sådan som avses i 1 mom., om personen på sannolika skäl misstänks för att inte ha fullgjort anmälningsplikten enligt artikel 3 i förordningen. Beslut om åtgärden fattas av den tullman som har rätt att besluta om kroppsvisitation enligt 18 § 3 mom. i tullagen (/), en polisman som hör till befälet, en anhållningsberättigad tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet eller en gränsbevakningsman med minst majors grad. I övrigt iakttas vad som föreskrivs om kroppsvisitation i tvångsmedelslagen (806/2011).

6 §

Rätt till omhändertagande

Den behöriga myndigheten har rätt att kvarhålla och omhänderta kontanta medel som förs in i eller ut ur Europeiska unionens område, om anmälningsplikten enligt artikel 3 i förordningen inte har fullgjorts och åtgärden behövs för utredning av om det med stöd av annan lagstiftning finns anledning att vidta åtgärder beträffande de kontanta medlen. Beslut om åtgärden fattas av den tullman som har rätt att besluta om kroppsvisitation enligt 18 § 3 mom. i tullagen, en polisman som hör till befälet, en anhållningsberättigad tjänsteman vid Gränsbevakningsväsendet eller en gränsbevakningsman med minst majors grad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1153/2013, 485/2015 och 500/2015, som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

- 1) de uppgifter som anges i 2 § 1 mom. i lagen om Skatteförvaltningen,
- 2) tullåtgärder som avses i 2 § 7 punkten i tullagen (/) samt till stöd för beskattning, skattekontroll och indrivning av skatter som Tullen verkställer,
- 3) den övervakning som avses i 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) och som avser att försäkringsskyldigheten enligt arbetspensionslagarna iakttas,
- 4) den övervakning av verkställigheten av uppbördsförfarandet i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremier som avses i 10 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998),
- 5) de uppgifter som anges i 41 och 42 § i alkohollagen (1143/1994),
- 6) beviljandet av och tillsynen över finansiering som med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) beviljas för en organisations verksamhet,
- 7) de uppgifter som avses i 28 § i strukturfondslagen (1401/2006),
- 8) verkställighet som avses i utskönningsbalken (705/2007),
- 9) den övervakning av förvaltningen av konkursbon som avses i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995),
- 10) den utredning av förutsättningarna för näringsförbud som avses i 19 a § i lagen om näringsförbud och den tillsyn över att näringsförbud som avses i 21 a § i samma lag iakttas,
- 11) polisens och Gränsbevakningsväsendets verksamhet vid förebyggande och utredning av brott eller för Tullens verksamhet vid förundersökningar, om det maximistraff som föreskrivs för brottet är fängelse i minst ett år och brottet misstänks ha begåtts inom organisationens verksamhet eller genom att organisationen har utnyttjats,
- 12) utredning i fråga om en förverkandepåföljd som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 2 punkten i förundersökningslagen (805/2011) och som döms ut med anledning av ett brott samt utdömande av en förverkandepåföljd som avses i 10 kap. i strafflagen (39/1889),
- 13) sådant förhinderande och sådan utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism som avses i 35 § 1 mom. 1 punkten i lagen om förhinderande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008),

Betänkande FvUB 5/2016 rd

14) beviljande och återkallande av trafiktillstånd i enlighet med lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006) och kollektivtrafiklagen (869/2009),

15) den tillsynsuppgift som anges i 14 kap. 1 § i stiftelselagen (487/2015),

16) tillsynen enligt 177 § 1 mom. och 179 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) över de skyldigheter som gäller försäkring.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 och 13 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (639/2015) 2 § och 13 § 1 och 2 mom. som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *tullbrott*
 - a) brott som innebär överträdelse av en sådan bestämmelse i tullagen (/) eller någon annan lag vars iakttagande Tullen ska övervaka eller som Tullen ska verkställa,
 - b) mot tullman riktat hindrande av tjänsteman enligt 16 kap. 3 § i strafflagen (39/1889) och tredska mot tullman enligt 4 b § i det kapitlet,
 - c) olaga befattningstagande med infört gods enligt 46 kap. 6 och 6 a § i strafflagen,
 - d) sådant brott i vilket ingår import, export eller transitering genom Finland av egendom,
- 2) *tullbrottsbekämpning* förhindrande, avslöjande och utredning av tullbrott,
- 3) *förhindrande av tullbrott* åtgärder som syftar till att förhindra tullbrott, försök till tullbrott och förberedelse till tullbrott, eller till att avbryta ett redan påbörjat tullbrott eller begränsa den direkta skada eller fara som brottet medför,
- 4) *avslöjande av tullbrott* åtgärder som syftar till att klarlägga om det för inledande av förundersökning finns en i 3 kap. 3 § 1 mom. i förundersökningslagen (805/2011) avsedd grund,
- 5) *utredning av tullbrott* förundersökning av tullbrott,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

6) *tullåtgärd* tjänsteåtgärd som hör till Tullens behörighet, med undantag för förundersökning av tullbrott.

13 §

Tullens rätt att få uppgifter ur vissa register och informationssystem

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Tullen trots sekretessbestämmelserna rätt att i enlighet med vad som avtalas om saken med den registeransvarige, ur vissa register och genom teknisk anslutning eller som en datamängd få och i övrigt behandla sådan information som Tullen behöver för att utföra sina uppdrag eller föra sina personregister, enligt följande:

1) ur samfunds och sammanslutningars personregister och övriga register för tullbrottsbekämpning behövliga uppgifter om passagerare, fortskaffningsmedels personal samt om fortskaffningsmedel och varor som transporteras,

2) ur Skatteförvaltningens datasystem sådana uppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige som behövs för beskattning, indrivning och tullbrottsbekämpning samt de uppgifter som behövs för tillståndsprövning och som gäller tillståndssökandens fullgörande av skyldighet att betala skatt och skatterelaterade betalningsarrangemang för tillståndssökanden samt, när det är ett krav för att tillstånd ska beviljas, uppgifter om överträdelser av tullagstiftningen eller skattelagstiftningen,

3) ur det fordonstrafikregister som avses i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) sådana uppgifter som behövs för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

4) ur Patent- och registerstyrelsens handelsregister sådana uppgifter om anmälningar och meddelanden som gäller näringsidkare och som behövs för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

5) ur polisens personregister sådana uppgifter som behövs för tullövervakning och för tullbrottsbekämpning samt för Tullens övriga uppdrag i enlighet med de ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för samt för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för när det gäller de fall som avses i 16 § 1 mom.,

6) ur Gränsbevakningsväsendets personregister sådana uppgifter som behövs för tullövervakning och för tullbrottsbekämpning samt för Tullens övriga uppdrag i enlighet med de ändamål som uppgifterna har samlats in och registrerats för samt för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för när det gäller de fall som avses i 16 § 1 mom.,

7) ur Brottspåföljdsmyndighetens personregister sådana uppgifter som behövs för tullbrottsbekämpning samt för andra ändamål än de som uppgifterna har samlats in och registrerats för när det gäller de fall som avses i 16 § 1 mom.,

8) av dem som utövar inkvarteringsverksamhet och av polisen sådana uppgifter som avses i 6 § 1 mom. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) och som behövs för tullbrottsbekämpning,

9) sådana uppgifter som avses i 13—17 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) och som behövs för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

10) ur det bötesregister som avses i lagen om verkställighet av böter (672/2002) uppgifter om brott och straffrättsliga påföljder, ur det straffregister som avses i straffregisterlagen (770/1993) och för de ändamål som nämns i den lagens 4 och 4 a § uppgifter om personer och juridiska per-

Betänkande FvUB 5/2016 rd

soner och ur det register över avgöranden och meddelanden om avgöranden som avses i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010) uppgifter om avgöranden i brottmål och om avgörandenas laga kraft samt ur det rikssystem för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter som avses i den lagen uppgifter om brottmål som är eller har varit anhängiga vid åklagarmyndigheter eller domstolar,

11) av justitieförvaltningsmyndigheterna uppgifter om personer som är efterlysta av justitieförvaltningen,

12) ur utrikesministeriets informationssystem uppgifter om dem som hör till personalen vid diplomatiska beskickningar och konsulat som representerar den utsändande staten i Finland och om dem som hör till personalen vid en internationell organisations organ i Finland eller något annat internationellt organ i samma ställning samt om dessa personers familjemedlemmar och om dem som är i privat tjänst hos dessa personer, för utförande av de uppdrag som föreskrivs för Tullen i utlänningslagen (301/2004) och för tullövervakning samt för tullbrottsbekämpning,

13) ur Migrationsverkets informationssystem uppgifter om ärenden som gäller resedokument, visum, vistelse, internationellt skydd, avlägsnande ur landet, inreseförbud och medborgarskap, för utförande av de uppdrag som föreskrivs för Tullen i utlänningslagen och för tullövervakning samt för tullbrottsbekämpning,

14) av ett teleföretag de uppgifter enligt 10 kap. 6—8 § i tvångsmedelslagen och i 2 kap. 14 § 2 mom. och 3 kap. 4 och 5 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen och som behövs för tullbrottsbekämpning och som Tullen endast har rätt att få i enlighet med de förutsättningar som anges i de lagarna,

15) ur det farkostregister som avses i lagen om farkostregistret (424/2014) och ur Ålands fritidsbåtsregister uppgifter om båtar samt om ägare och innehavare av båtar, som behövs för de uppdrag som Tullen sköter enligt lagen om sjöfartskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004), för påförande av påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen, för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

16) ur kommunikationsministeriets trafiktillståndsregister de uppgifter som behövs för påförande av påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen och för tullövervakning samt för tullbrottsbekämpning,

17) ur det fartygsregister, register över fartyg under byggnad och historikregister som avses i fartygsregisterlagen (512/1993) sådana uppgifter om fartyg samt om ägare och innehavare av fartyg som behövs för de uppdrag som Tullen sköter enligt lagen om sjöfartskydd på vissa fartyg och i hamnar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet, för påförande av påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen, för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

18) ur det luftfartygsregister som avses i luftfartslagen (864/2014) sådana uppgifter om luftfartyg samt om innehavare och ägare av luftfartyg som behövs för påförande av påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen, för tullövervakning, beskattning och indrivning samt för tullbrottsbekämpning,

19) av trafik-, fiske- och miljömyndigheterna samt av polisen, Gränsbevakningsväsendet och försvarsmakten uppgifter om trafikmedel och deras position samt om trafik, för tullövervakning samt för tullbrottsbekämpning,

20) för lämnande av handräckning nödvändiga uppgifter av den myndighet som har begärt handräckning.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Tullen har rätt att få och i övrigt behandla uppgifter som behövs för att genomföra in- och utresekontroller enligt 31 § i tullagen, med iakttagande av vad som anges i 22 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) när det gäller Gränsbevakningsväsendets rätt att få och i övrigt behandla uppgifter för att upprätthålla gränssäkerheten.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av lagen om brottsbekämpning inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) 1 kap. 1 § 1 mom., 2 kap. 15 § 2 mom., 3 kap. 40 § 1 mom. och 54 § 2 mom., 4 kap. 1 § 3 mom. och 6 § samt 5 kap. 3 § och 4 § 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas, utöver vad som föreskrivs i tullagen (/), på sådana åtgärder för att förhindra, avslöja och utreda tullbrott och väcka åtal mot misstänkta för tullbrott som hör till Tullens uppgifter.

— — — — —

Betänkande FvUB 5/2016 rd

2 kap.

Tullens befogenheter vid tullbrottsbekämpning

15 §

Identifiering

Om någon vägrar lämna uppgifter enligt 1 mom. och om personen inte kan identifieras på annat sätt har en tullman inom tullbrottsbekämpningen rätt att utreda identiteten med hjälp av signalement samt med stöd av lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (639/2015) och de personregister som avses 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). I sådana situationer ska det som föreskrivs i 8 kap. 33 § 2—4 mom. i tvångsmedelslagen om förrättande av genomsökning av personer iakttas.

3 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

40 §

Behandling av uppgifter om en informationskälla och betalning av arvode

Uppgifter om en informationskälla får registreras i ett personregister. Bestämmelser om behandlingen av uppgifter finns i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen.

54 §

Utplåning av information

Överskottsinformation får dock bevaras och lagras i Tullens register som avses i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen, om den gäller ett brott som avses i 53 §. Information som inte har lagrats i ett register eller fogats till förundersökningsmaterial ska utan onödigt dröjsmål utplånas så snart det blivit uppenbart att den inte kan användas eller den inte längre behövs för att förhindra eller utreda ett tullbrott.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

4 kap.

Tystnadsplikt och tystnadsrätt

1 §

Tystnadsplikt

Bestämmelser om tystnadsplikten finns också i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

6 §

Hänvisningsbestämmelse om utlämnande av information

I fråga om utlämnande av information ur Tullens personregister via teknisk anslutning eller i maskinläsbar form till andra myndigheter och om utlämnande av information till utlandet föreskrivs i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Kondition och yrkesskicklighet hos tullmännen inom Tullens brottsbekämpning

Tullmän som utför operativa uppdrag inom Tullens brottsbekämpning ska upprätthålla den kondition och yrkesskicklighet som arbetsuppgifterna kräver. Närmare bestämmelser om den konditionsnivå och nivå på yrkesskickligheten som olika arbetsuppgifter kräver samt om anordnande av konditionstester får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Bemyndiganden att utfärda förordning

Genom förordning av finansministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

- 1) hur ställningen för tullmän inom Tullens brottsbekämpning ska anges och tullmän identifieras,
- 2) förvaring av egendom som tagits om hand och utlämnande, försäljning, användning och förverkande av beslagtagna vara,
- 3) tecken och metoder vid stoppande av fortskaffningsmedel,
- 4) handräckning till andra än polisen och Gränsbevakningsväsendet,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

5) registrering av åtgärder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i punktskattelagen (182/2010) 3 §, 4 § 2 mom., 18 § 1 mom., 47 d § 1 mom., 50 § 3 mom. och 87 § 1 mom., av dem 3 § sådan den lyder i lag 939/2015, 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 635/2015 och 47 d § 1 mom. sådant det lyder i lag 495/2014, samt
fogas till 48 § ett nytt 3 mom. och till 49 § ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

Tillämpning av tullagstiftningen

Om produkter förs in från ett område utanför unionen och inte omedelbart efter införseln hänförs till ett uppskovsförfarande, ska på beskattningen och andra förfaranden samt ändringssökande tillämpas vad som bestäms eller föreskrivs om tull, om inte något annat särskilt föreskrivs i denna lag eller i respektive lagar om punktskatt eller accis. Punktskatt ska dock betalas innan punktskattepliktiga produkter övergår till fri omsättning.

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte om den skattskyldiga beviljas anstånd med betalningen i enlighet med artikel 110 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

De formaliteter som anges i unionens tullbestämmelser för införsel av produkter till unionens tullområde ska i tillämpliga delar gälla vid införsel av punktskattepliktiga produkter till unionen från tredjeteritorier.

De formaliteter som anges i unionens tullbestämmelser för utförsel av varor från unionens tullområde ska i tillämpliga delar gälla vid utförsel av punktskattepliktiga produkter från unionen till tredjeteritorier.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

4 §

Behörig myndighet

På Tullens befogenheter och åtgärder tillämpas det som föreskrivs i tullagen (/) och lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

18 §

Befrielse från punktskatt

Skattefria är produkter som

1) är avsedda för officiellt bruk vid i Finland verksamma utländska diplomatiska representationer, konsulat som förestås av en utsänd konsul eller med dem jämförbara beskickningar eller för diplomatiska representanters, utsända konsulers eller med dem jämförbara personers eller till deras hushåll hörande familjemedlemmars personliga bruk,

2) är avsedda att användas av i Finland verksamma internationella organisationer, inom de gränser och på de villkor som bestämts genom internationella konventioner om upprättande av dessa organisationer eller genom avtal med organisationernas ledning,

3) är avsedda att användas av de väpnade styrkorna i varje stat som är part i Nordatlantiska fördraget, utom den medlemsstat där punktskatten kan tas ut, för styrkornas eget bruk, för civilpersonal som medföljer dem eller för mässar och marketenterier,

4) är avsedda att användas av Förenade kungarikets väpnade styrkor stationerade i Cypern i enlighet med fördraget om upprättandet av Republiken Cypern för styrkornas eget bruk, för civilpersonal som medföljer dem eller för mässar och marketenterier,

5) är avsedda för konsumtion enligt ett avtal som ingåtts med tredjeländer eller internationella organisationer, förutsatt att avtalet är tillåtet eller godkänt med hänsyn till undantag från mervärdesskatt,

6) för officiellt bruk levereras till någon av Europeiska unionens institutioner i Finland, om produkternas skattepliktiga anskaffningspris sammanlagt uppgår till minst 80 euro, samt produkter som levereras till någon av Europeiska unionens institutioner i en annan medlemsstat under motsvarande förutsättningar som skattefrihet beviljas i etableringsstaten.

47 d §

Kvittningsordning

Om Tullen har flera förfallna fordringar på mottagaren av återbetalningen, och om återbetalningen inte räcker för att betala dem alla, ska återbetalningen användas för betalning av fordringar i den ordning som bestäms i 67 § i tullagen.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

48 §

Skattetillägg och förseningsränta

Bestämmelserna i denna paragraf ska tillämpas också om beskattningen i övrigt verkställs enligt bestämmelserna om tull. Skattetillägg beräknas dock för den tidsperiod för vilken ränta enligt artikel 114.2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen beräknas.

49 §

Återbetalningsränta

Bestämmelserna i denna paragraf ska tillämpas också om beskattningen i övrigt verkställs enligt bestämmelserna om tull. Räntan beräknas dock från den tidpunkt som avses i 88 § 3 mom. i tullagen.

50 §

Minimibelopp av punktskatt som uppbärs och återbetalas

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på punktbeskattningen vid införsel av alkohol- drycker och tobaksprodukter som resande eller personer som hör till personalen på ett fortskaffningsmedel i yrkesmässig trafik mellan Finland och ett tredjeland för med sig eller som sänts till enskilda personer.

87 §

Skattefritt bränsle

Med stöd av 84 § får skattefritt dessutom föras in det bränsle som finns i standardtanken på ett motordrivet fortskaffningsmedel och för varje motordrivet fortskaffningsmedel högst 10 liter bränsle som transporteras med fortskaffningsmedlet i en bärbar tank under samma förutsättningar och med samma begränsningar som föreskrivs i fråga om tullfrihet för dessa produkter, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om skyldigheten att betala skatt har uppkommit före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på skattetillägg och förseningsränta de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På sådant sökande av ändring i Tullens beslut som är anhängigt när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser om återbetalningsränta som gällde vid ikraftträdandet.

9.

Lag

om ändring av 5 och 6 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets rambeslut om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater och om tillämpning av rambeslutet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rådets rambeslut om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater och om tillämpning av rambeslutet (26/2009) 5 § 2 mom. och 6 § 2 mom., sådana de lyder i lag 649/2015, som följer:

5 §

Utlämnande av information och underrättelser på begäran

Information och underrättelser lämnas ut under de förutsättningar som anges i 17—19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, 17 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen och 26—28 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet.

6 §

Utlämnande av information och underrättelser på eget initiativ

Information och underrättelser lämnas ut under de förutsättningar som anges i 17—19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, 17 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen och 26—28 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 2 § 1 mom. 4 punkten, 3 § 8 punkten, 14 § 1 mom., 16 § 1 mom., 70 § 1 mom. och 79 §, av dem 2 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1363/2014 samt 3 § 8 punkten och 79 § sådana de lyder i lag 1194/2013, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder i lagarna 1194/2013, 937/2014 och 1363/2014, en ny 8 a punkt som följer:

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Utöver vad som föreskrivs i denna lag bestäms det i

4) tullagen (/) om uppbörd av de importtullar och tilläggsimporttullar som avses i marknadsordningsförordningen,

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) *tullkodexen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen,

8 a) *delegerade förordningen till tullkodexen* kommissionens delegerade förordning (EU) nr 2446/2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex,

Betänkande FvUB 5/2016 rd

14 §

Exportdeklaration och ansökan om exportbidrag i fråga om exportbidragsprodukter

Bestämmelser om skyldigheten för dem som ansöker om exportbidrag att till den behöriga tullmyndigheten lämna en exportdeklaration som gäller exportbidragsprodukter finns i förordningen om exportbidrag. Den som ansöker om exportbidrag ska i exportdeklarationen lämna de uppgifter som behövs för beräkning av bidraget. Landsbygdsverket meddelar inom de gränser som anges i EU:s lagstiftning närmare föreskrifter om de uppgifter för beräkning av bidraget som ska lämnas i exportdeklarationen. Bestämmelser om de övriga uppgifter som ska ingå i exportdeklarationen finns i artikel 2 i den delegerade förordningen till tullkodexen.

16 §

Godkännande av proviantlager samt proviantlagrens verksamhet

Bestämmelser om rätten för dem som ansöker om exportbidrag att vid exportförfarandet för exportbidragsprodukter använda ett proviantlager som godkänts för ändamålet (*godkänt proviantlager*) finns i förordningen om exportbidrag. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande och om kraven på den verksamhet godkännandet avser finns i förordningen om exportbidrag och i de bestämmelser i artikel 240 i tullkodexen som gäller tullager. Landsbygdsverket beslutar om godkännande av proviantlager på ansökan.

70 §

Formkrav på ansökningar och anmälningar

Ansökningar och anmälningar ska göras skriftligen och vara undertecknade. En ansökan om exportbidrag ska emellertid göras med en sådan elektronisk exportdeklaration som avses i tullkodexen, om det inte är fråga om en situation som avses i artikel 6.3 eller 6.4 i tullkodexen.

79 §

Återbetalning av avgifter som betalats till myndigheter

Landsbygdsverket ska återbetala sådana avgifter och påföljdsavgifter som tagits ut och sådana belopp som återkrävts på felaktiga grunder eller till ett för stort belopp. På det återbetalda beloppet betalas ränta i enlighet med 88 § i tullagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 3 och 6 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget med Ryssland om utarrendering av den del av Saima kanal som tillhör Ryssland och av det därtill hörande området till republiken Finland samt om fartygstrafiken genom Saima kanal och om tillämpning av fördraget

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget med Ryssland om utarrendering av den del av Saima kanal som tillhör Ryssland och av det därtill hörande området till republiken Finland samt om fartygstrafiken genom Saima kanal och om tillämpning av fördraget (104/2011) 3 § 1 mom. och 6 § som följer:

3 §

Enligt artikel 18.2 i arrendeavtalet om Saima kanal ska kommissionen för Saima kanal fungera som ett särskilt organ. Kommunikationsministeriet tillsätter kommissionen för fem år i sänder. Ordförande för kommissionen är kanalfullmäktigen och medlemmar företrädare för kommunikationsministeriet, utrikesministeriet, Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Trafikverket.

— — — — —

6 §

När gods förs från Finland för nyttjandet och vården av arrendeområdet eller återbördas till Finland jämföras arrendeområdet vid Saima kanal tullrättsligt med ett område utanför Europeiska unionens tullområde. Bestämmelser om Europeiska unionens tullområde finns i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 2 kap. 21 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 21 § 2 mom. som följer:

2 kap.

Allmänna befogenheter

21 §

Gränskontroll och tullåtgärder

I syfte att ta i beslag föremål eller ämnen som importerats olagligen har en polisman rätt att utföra åtgärder enligt 8 § 2 mom., 13, 14 och 16 § i tullagen (/). Om beslaget förutsätter kroppsbesiktning eller annan granskning än granskning av bagage eller ytterkläder utan att förundersökning görs, ska 18 § i tullagen iakttas när dessa åtgärder utförs. Den polisman som beslutar om åtgärderna ska dock höra till befälet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 10, 24 och 34 §, av dem 10 § sådan den lyder i lag 626/2015 och 24 § sådan den lyder i lag 749/2014, som följer:

Betänkande FvUB 5/2016 rd

10 §

Allmänna principer som ska iakttas i tulluppgifter, polisuppgifter och förundersökningsuppgifter

I polisuppgifter iakttas principerna i polislagen och i andra lagar som gäller polisens uppgifter. I tulluppgifter iakttas principerna i tullagen (/), lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) och i andra lagar som gäller tullövervakning. I förundersökningsuppgifter iakttas principerna i förundersökningslagen (805/2011), tvångsmedelslagen (806/2011) och i andra lagar som gäller förundersökningsmyndighetens uppgifter.

24 §

Tulluppgifter

Vid sidan av Tullen sköter också gränsbevakningsväsendet tullövervakning och därmed sammanhängande förberedande tullåtgärder vid riksgränsen och vid de gränsövergångsställen där Tullen inte har ordnat tullövervakning.

På begäran av Tullen kan gränsbevakningsväsendet sköta tullövervakning som avser personers in- och utresa även vid ett gränsövergångsställe där Tullen i övrigt sköter tullövervakningen. En gränsbevakningsman kan på en tullmans begäran delta i genomförandet av en enskild tullåtgärd.

34 §

En gränsbevakningsmans befogenheter i tulluppgifter

I tulluppgifter enligt 24 § har en gränsbevakningsman samma befogenheter som en sådan annan behörig myndighet som avses i 3 kap. och 29 § i tullagen.

Förutsätter en tulluppgift kroppsbesiktning eller annan granskning än granskning av bagage eller ytterkläder utan att förundersökning görs, iakttas 18 § i tullagen. Beslut om åtgärden ska fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman eller en gränsbevakningsman med minst majors grad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 16 kap. 4 b § och 46 kap. 14 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 16 kap. 4 b § och 46 kap. 14 § 2 mom., sådana de lyder, 16 kap. 4 b § i lag 632/2015 och 46 kap. 14 § 2 mom. i lag 425/2009, som följer:

16 kap.

Om brott mot myndigheter

4 b §

Tredska mot tullman

Den som

1) underlåter att lyda en befallning eller ett förbud som en tullman för utförandet av ett uppdrag meddelar inom ramen för sina befogenheter,

2) vägrar att lämna en tullman uppgifter som begärs i enlighet med 17 § eller 97 § 1 mom. i tullagen (/) eller 2 kap. 14 eller 15 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015),

3) underlåter att följa ett tydligt tecken eller en tydlig befallning som en tullman ger och som avses i 12 eller 13 § i tullagen för att reglera trafiken eller stoppa ett fortskaffningsmedel eller få det flyttat, eller

4) utan anledning tillkallar en tullman eller försvårar Tullens verksamhet genom att lämna falska uppgifter,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag, för *tredska mot tullman* dömas till böter eller fängelse i högst tre månader.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

46 kap.

Brott som har samband med införsel och utförsel

14 §

Definitioner

Med *tullagstiftning* avses i detta kapitel den lagstiftning som avses i artikel 5.1 led 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om upphävande av 5 § 4 mom. i lagen om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 5 § 4 mom. i lagen om kosmetiska produkter (492/2013).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets nya lagförslag

16.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om Tullens organisation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Tullens organisation (960/2012) 8 §:n 1 mom. som följer:

8 §

Förande av statens talan

Tullen kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar statens rätt och fördel vid nationella domstolar, vid skiljeförfarande, hos övriga myndigheter och vid förrättningar i alla ärenden som gäller Tullen. Tullen representeras av ett tullombud vid enheten för bevakning av statens intresse och rätt, som har en oberoende ställning i förhållande till Tullens övriga enheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 13.4.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila saf
vordf. Timo V. Korhonen cent
medl. Antti Häkkänen saml
medl. Mika Kari sd
medl. Elsi Katainen cent
medl. Kari Kulmala saf
medl. Antti Kurvinen cent
medl. Sirpa Paatero sd
medl. Olli-Poika Parviainen gröna
medl. Wille Rydman saml
medl. Joonas Räsänen sd
medl. Matti Semi vänst.

Betänkande FvUB 5/2016 rd

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.